

izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—, za ino-
remstvo Din 40.— neobvezno.
Oglas po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.
Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.842 — Praha číslo 78.180/
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 23. junija.

Kakor Jugoslavija stoji tudi Rumunija pred novimi parlamentarnimi volitvami in vse kaže, da se jima v kratkem na poti k volitvam pridruži še Poljska. Letošnja jesen se bo v teh državah pričela v znamenju volitev, ki bodo odločile o bodočem režimu, važnem tako za notranje kakor tudi za zunanje politiko.

Poljski sejm se bavi te dni z onimi spremembami ustave, ki naj določijo pogoje in modalitete razpusta parlamenta in razpisa novih volitev. Splošno se smatra, da pomenijo te stvari uvod k razpustu sejma in razpisu volitev, kar tvori v Poljski že tako dolgo zahtevo mnogih političnih strank.

Seveda pa je notranjepolitična situacija na Poljskem še vedno zelo komplicirana. Še vedno ni videti, da bi se bilo razmerje med obstoječimi strankami tako preuredilo, da bi bilo mogoče pričakovati trdne večine, ki bi bila pripravljena podpirati režim Pilsudskega in njegovih političnih sodelavcev. Prav tako pa tudi še ni pokazalo dovolj uspeha stremeljeje, organizirati novo politično kombinacijo, ki naj bi tvorila samostojno zaslonbo političnim načrtom Pilsudskega.

Običnske volitve, ki so se v zadnjem času izvršile v Varšavi in še v nekaterih mestih Poljske, v tem pogledu niso prinesle zadovoljivega razčiščenja. Politična skupina, ki se je osnovala s podporo vladnih načrtov, je dobila razmeroma malo glasov, gotovo pa ne toliko, da bi jo bilo mogoče smatrati kot dovolj močno središče bodoče trdne vladne večine. Odnosaji med strankami tedaj še nimajo onih oblik, ki bi dovoljevale količnik sigurno prognozo bodočega notranjepolitičnega razvoja v republiki.

V zunanji politiki se zdi, da je Poljska srečno prestala krizo, ki je nastala z umorom sovjetskega poslanika Vojkova. Ogorčenje, ki je nastalo v sovjetski Rusiji po krvavem dogodku v Varšavi, je bilo umljivo; ne more se reči, da bi se je poleglo, saj je sovjetska vlada posegla celo po zelo nesimpatičnih represalijah. Ali pol srda se je obračalo zoper emigrante in njihovo delovanje ter zoper Veliko Britanijo, ki jo v Moskvi označujejo kot poglavitno povzročiteljico vsega, kar se kjerkoli po svetu sproži zoper Rusijo.

Na Poljskem samem je umor Vojkova povzročil veliko obžalovanje, kakaj Poljaki nimajo nikakih težnij, da bi poslalsali odnosaje do svoje velike vzhodne soseske. V Varšavi so umor Vojkova obžalovali osobito radi tega, ker je bil ta poslanik znan kot zelo resen in iskren propagator rusko-poljskega zblizanja in ker je vztrajno delal na to, da se odstranijo viri nesimpatičnih pojavov, ki so motili prijateljstvo med obema največjima slovanskima državama.

S takimi težnjami ne more biti nemogoče izbristati neugoden vtis varšavskega atentata. Da bi se izgnali vsi ruski emigranti iz države, na tako zahtevo seveda v Varšavi niso mogli pristati in so, kakor je popolnoma lozično, temu nasproti pokazali na fakt, da obstoja v Rusiji tretja internacionala, ki ima prevratne načrte glede vseh evropskih držav, tudi Poljske. V tej smeri se ne more pričakovati, da bi imela ekstremna akcija uspehov. Zdi se, da se je Varšavi kljub nezadovoljstvu, ki je nastalo v Moskvi sproči mile sodbe nad atentatorjem Koverdo, posrečilo, prepričati Rusijo, da Poljske za atentat ne more zadržati odgovornost in da se bo afera, ki se je razvila v zvezi z njim, likvidirala brez resnejših posledic.

Poljska je celo povečala svoje stremeljeje, izboljšati odnosaje do Rusije in ustvariti pogoje za pravo prijateljstvo z velikim vzhodnim sosedom. Izjave, ki jih je vzel poljski vnani minister Zaleski te dni, znova potrjujejo to stremeljeje in pričakovati je, da bodo našle v Moskvi simpatičen odziv. Zares politična atmosfera v Evropi, osobito danes, ne potrebuje novih atentatov in novih poostritve; osobito pa ima Poljska največji interes, da se v bodoče poljska tla ne zlorablajo za obračunavanja te vrste.

Seja državnega odbora za volitve

Beograd, 23. junija. r. Na današnji seji je državni odbor za izvedbo volitev pod predsedstvom Marka Trifkovića izvolil pet sekcij. Sekcija za Srbijo in južno Srbijo tvorijo Marko Trifković, Poličević in Popović, sekcija za Bosno in Hercegovino in Črno goro Radulović, predsednik sodišča na Cetinju in Milivoj Simić, predsednik upravnega sodišča v Sarajevu, sekcija za Hrvatsko in Slavonijo dr. Niko Subotić, Josip Pasarić in dr. Aleksander Badaj, sekcija za Slovenijo dr. Niko Subotić, Josip Pasarić in Ivan Okretič, sekcija za Vojvodino pa Poličević in Ignjatović. Nadalje je bilo sklenjeno, da ostane število poslancev neizpremenjeno. Srbija in južna Srbija bo volila 118 poslancev, Bosna in Hercegovina 48, Vojvodina 32, Črna gora 7, Hrvatska 68, Dalmacija 16. Slovenija 26 (mariborska oblast 15, ljubljanska oblast 10 in Ljubljana 1).

Likvidacija spora z Albanijo

Na temelju intervencije velesil se vzpostavimo normalni odnosaji z Albanijo. — Albanija izpusti Djuraškovića, mi pa seveda prekličemo tako zvano žaljivo vsebino note

Beograd, 23. junija. p. Za danes popoldne ob 16.30 je bil napovedan sestanek med našim zunanjim ministrom ter med zastopniki velesil v Beogradu. Z velikim zanimanjem se je pričakoval prihod diplomatov.

Pred poslopijem je bilo zbrano veliko število novinarjev, fotografov in občinstva. Prvi je prišel v znanje ministru francoski poslanik Dard, potem angleški odpravnik poslov Fobs, nato italijanski poslanik Bodrero in nemški poslanik. Diplomati so ostali pri ministru do 17. Ob 17.10 je dr. Marinković odšel na dvor, da poroča kralju o demarših velesil. Diplomati so ostali nekoliko za njim ter so sestavili pisemen protokol o demarših.

Ko je odhajal francoski poslanik, je izjavil vašemu dopisniku, da se je pri tej priliki izročila pismena nota ter da so oni jako zadovoljni z rezultatom njihove akcije. Rekel je, da se bo stvar ugodno razvijala. Noto je izročil general Bodrero kot najstarejši poslanik. Obstojali so trije načini rešitve te krize. 1.) Da se Djuraškovića izpusti in da se potem izpremeni tekst naše protestne note; 2.) albanska teza je bila, da se najprej izpremeni nota in šele potem izpusti Djuraškovića; 3.) Da se obe stvari izvršita istočasno. Tretji predlog je kompromisni predlog velesil, ki ga je naša vlada sprejela.

Dr. Marinković je diplomatskim zastopnikom izjavil, da sprejme predlog velesil in da bo brzojavil francoskemu poslanstvu v Tirani, ki zastopa naše interese, da takoj stopi v stik z albansko vlado in čim albanska vlada izpusti Djuraškovića, se izpremeni tekst naše protestne note. V našem zunanjem ministruvju se veruje, da bo vsa stvar jutri definitivno likvidirana in da bo že jutri Djuraškovića izpuščen. Smatra se, da potem ne bo nikakih zaprek, da se odnosaji med našo državo in Albanijo zopet normalno vzpostavijo.

Na merodajnem mestu so izjavili vašemu dopisniku, da je general Bodrero izročil tekst note v francoskem jeziku in da so ostali diplomati izročili note iste vsebine izjavljajoč, da so jih izdelali solidarno. Noto, ki jo je izročil general Bodrero, ima številko 626 A I — 22. In ima naslov verbalna nota: Vlada kraljevine Italije zelo obžaluje tezeve, ki so

se pojavile med kraljevino SHS in albansko republiko v vprašanju incidenta, ki nima tolike važnosti, da bi mogel izzvati spor med dvema sosednima državama. Vladi Italije zelo želi, da se ta incident čimprej reši v duhu stvarne pomirljivosti. Častna rešitev za obe strani bi mogla biti po našem mnenju v sočasni akciji, to se pravi, da vlada republike Albanije izpusti g. Djuraškovića v istem času, ko vlada Nj. Vel. kralja SHS izpremeni noto odpravnika poslov Jugoslavije in izpusti besede, katere je vlada albanske republike smatrala za žaljive. Sporazumno določeni dan pomiritve med obema vladama naj bi bil čimprej. Vladi kraljevine Italije bi bila srečna, ako izve, da je ta pravičen rešitev, ki se predlaga v popolnem sporazumu z vladami Nemčije, Anglije in Francije sprejeta od vlade kraljevine SHS. — Enak tekst so izročili tudi nemški in francoski poslanik in angleški odpravnik poslov. Ko je dr. Marinković odhajal z dvora, je vašega dopisnika napotil na komunikke, ki se bo izdal pozneje.

Ministrstvo za zunanje stvari je zvečer izdalo nastopni komunikke: Danes ob 4.30 popoldne so poslaniki Italije, Nemčije in Francije in odpravnik poslov Vel. Britanije s posebnimi, pa identičnimi notami predlagali naši vladi, da se jugoslovensko-albanski spor, ki je nastal zaradi aretacije g. Djuraškovića, likvidira na ta način, da bo istočasno g. Djuraškovića izpuščen in izpremenjena v noti odpravnika poslov od 31. maja besede, glede katerih albanska vlada trdi, da so žaljive. Ker je naša vlada že prej izjavila in to sporočila tudi tajništvu Društva narodov, da ne delamo vprašanja zaradi besed, glede katerih se pritožuje albanska vlada in da samo zahtevamo, da se Djuraškovića izpusti, je zunanji minister izjavil, da kraljeva vlada, da bi dala še en dokaz več za svojo umernost in za svojo iskreno željo glede mirne in hitre rešitve tega spora, sprejme ta predlog in da bo obvestila francoskega ministra v Tirani, da izvrši predlago izpremembo v istem času, ko bo Djuraškovića izpuščen. Od tega trenutka se smatra, da so odnosaji med obema državama obnovljeni. Iz oddelka za tisk v ministruvju za zunanje stvari.

Razkol v radikalni stranki

Skupna fronta vlade in centurmašev proti pašičevcem. — Maksimović notranji minister? — Okrožnica pašičevcev organizacijam NRS. — Borba na življenje in smrt

Beograd, 23. junija. r. Danes popoldne je bila zadnja seja ožjeje glavnega odbora radikalne stranke. Tudi tej seji demonstrativno niso prisostvovali niti centurmaši niti vladinovi. V vladnih krogih se zatrjuje, da bo vlada sestavila svoj glavni odbor. Končni rezultat seji glavnega odbora je ta, da se sedaj povsem jasno vidi, da zija med pašičevci in vlado prepad, ki se ne da več premostiti. Borba med obema skupinama se razvija na življenje in smrt. Značilno je, da so bili radikalni ministri pozvani, naj podpišejo okrožnico, ki jo je glavni odbor namenil vsem organizacijam, a so vsi podpis odklonili ter tudi s tem dokazali, da nočejo imeti s pašičevci ničesar več skupnega. Zanimivo je, da dalje, da je delo glavnega odbora radikalne stranke znatno zblizalo centurmaše z vlado ter se zdi, da je nocjo bil dosežen sporazum v vseh vprašanjih. Ob 19. je posetil Vukičević voditelj centurmašev Boža Maksimović in je ostal pri njem do 20. Vukičević in Maksimović sta novinarjem odklonila vsak odgovor. Vukičević pa je takoj odšel na dvor, da obvesti o tem krono izjavljajoč, da nocjo ne bo ničesar več.

Zatrjuje se, da bo v volilno vlado vendarle vstopil tudi Boža Maksimović kot notranji minister, ker se g. Vukičević sam čuti prešibkega za gigantski boj proti pašičevcem.

Nocjo je bil sestanek radikal. ministrov, ki so se že pred 8. uro začeli zbirati ogorčeni na pašičevce. Izjavljali so, da ne poznajo sklepov glavnega odbora, češ da ni kompetenten, temveč da bodo pozvali sejo širšega glavnega odbora, na katerem pašičevci nimajo večine. Po povratku z dvora je Vukičević imel sestanek z Ilijo Mihajlovićem, ki je potem nesel poročilo. Aci Stanovjeviću. Tudi radikalni ministri so priznali novinarjem, da se dela na to, da se ustvari skupna fronta centurmašev in vlade proti pašičevcem. Interesantno je, da se pašičevci ne brigajo mnogo za pretje vlade, češ, da vlada nima nikogar v narodu. Pašičevci se samo pritožujejo radi teorija političnih oblastii. Konferenca radikalnih ministrov je trajala do 22. ure. Vukičević in drugi ministri so izjavili nato novinarjem, da še ni nič končano in da se bo sela jutri nadaljevala.

Beograd, 23. junija. p. Z današnje seje

Zunanjepolitična debata v Berlinu

Zunanji minister dr. Stresemann o aktualnih vprašanjih mednarodne politike. — Nemčija in Društvo narodov. — Albanski spor. — Odgovor na Poincaréjeva izvajanja

Berlin, 23. junija s. Državni zbor je danes pričel zunanjo politično debato z velikim govorom zunanega ministra dr. Stresemanna. Trčbume so bile prenapolnjene. V diplomatski loži so bili zbrani vsi zastopniki tujih držav. Na dnevnem redu je vladna izjava o zunanji politiki v zvezi z interpelacijami vladnih strank (socijalistov in komunistov) o zunanju političnem položaju.

Zunanji minister dr. Stresemann je povzel besede ter izjavil: Komunistična frakcija meni v svoji interpelaciji da so razprave v Ženevi imele za cilj da bi se Nemčija priključila protisovjetski fronti. V svojem odgovoru bi se mogel sklicevati na to, kar so pisala »Izvestja«: o zasedanju Društva narodov. »Izvestja« so pisale, da se ni mogla doseči odbrtve Nemčije protiruskih načrtov Menim, da to dejstvo ne pomenja poraza Nemčije na zasedanju Društva narodov. Ravno nasprotno je Nemčija s svojim odporom brezdvomno našla popolno razumevanje za svojo politiko pri drugih državah ter je tako ojačila politični prestiž svetovne politike. Prekinjenje odnosajev med Anglijo in Rusijo je zgodok, ki je za celokupni mednarodni položaj izredne važnosti. Zato so tudi zastopniki interesirani vlak zaupno in odkrito razpravljali o tej temi. Najodločneje lahko izjavim, da nisem ničesar doznal o kakik koaliciji proti sovjetski Rusiji, pač pa sem dobil prepričanje, da so države, ki pridejo v poštev, dohle popolno svobodo, da določijo svoje odnose do Rusije docela samostojno in v smislu svojih individualnih interesov. Naravno je, da za nas ne more priti v poštev vmešavanje v notranje zadeve ruskega režima. Ravno tako bomo tudi mi v bodoče z vsjo odločnostjo nastopili proti poziksumu od zuna, da bi se kdo vmešaval v naše notranje zadeve. V tem smo soglasni z vsemi drugimi državami, da bomo nastopili z ostrim odporom proti vsaki propagandi za svetovno revolucijo. Imamo interes na tem, da smo v tesnih medsebojnih gospodarskih odnosajih z Rusijo, kakor z vsemi drugimi državami. Naša državna ustava je v ostriem nasprotju z ustavo sovjetske Rusije, vendar pa to za nas ni noben vzrok, da bi sodelovali pri kakik izolaciji sovjetske Rusije.

Dva momenta sta prinesla v zadnjem času napetost v politično situacijo, in sicer umor sovjetskega poslanika v Varšavi in prekinitje diplomatskih odnosajev med Jugoslavijo in Albanijo. Obstojala je nevarnost, da bo umor poslanika v Varšavi dovelo do izredne napetosti med Rusijo in Poljsko. Na podlag naših korektnih in dobrih odnosajev do sovjetske Rusije smo bili upravičeni in je bila naša dolžnost opozoriti na prijateljski način zastopnike sovjetske Rusije, da obžalovanja vredni dogodek ne sme poostriči političnega položaja v Evropi. Medtem pa smo mogli z zadovoljstvom ugotoviti, da vlada sovjetske Rusije nima namena na katerikoli način poostriči ta incident, ako ostane staljšie Poljske isto, kakor je bilo doslej.

Glede prekinitja odnosajev med Jugoslavijo in Albanijo se je nemška vlada na podlagi razgovorov s Francijo in Anglijo odločila pristopiti onemu komiteju v Beogradu, ki bo v slučaju objemnih sporov ugotovil dejstva ter s tem doprinesla k omilitenju napetosti. Izražam pričakovanje, da bo skupni nastop Anglije, Francije, Italije, Nemčije dosegel ta smoter.

Svet Društva narodov se je v svojih, po meni predlaganih resolucijah odločil za izvedbo sklepov svetovne gospodarske konference. Želim da bi se razorožitveni problem rešil v smislu analogne zahteve člena 8 statuta Društva narodov. Nemčija se ne udeležuje razprav o razorožitvi kot dolž-

nica, temveč kot upnica. (Odobrovanje pri večini.) V Ženevi sem ponovno izrazil dvome, ali je dobra volja pri vseh izvršitih dolžnostih glede razorožitve. Za Društvo narodov je rešitev tega vprašanja vprašanje njegovga obstoja. (Ponovno odobrovanje.)

Največje razočaranje v Nemčiji je izzvalo dejstvo, da se pri sedanjih razpravah ni rešilo vprašanje redukcije čet v Porenju. Popolnoma napačno je mnenje, ki ga zastopa francosko časopisje, da je izvedba te nemške zahteve dokaz za dobro voljo do Nemčije; in da mora Nemčija s svoje strani v kompenzacijo pokazati drugo dobro voljo. Ne gre tukaj za koncesijo, ki je odvisna od našega dobrega zadržanja, temveč pomeni redukcija čet v Porenju del onih zagotovil, od katerih je bil odvisen podpis locarnske pogodbe. Za temi zagotvili, ki so bila dana 14. novembra 1925., je vprašanje redukcije čet stalo na prvem mestu.

Objektivno hočemo priznati, da so bila druga zagotovila lojalno izvedena. Na izvedbo zagotovil glede redukcije čet pa imamo formalno pravico in tudi še večjo politično pravico. Formalna pravica obstoja v popolni jasnosti danega zagotovila. Tukaj ni potrebna nobena interpretacija, kdo ima prav. Zato tudi nasprotna stranka ni nikoli poskušala oporiti našo pravico. Občutljivi zmanjšanje čet, od katerega bo v kratkem prišlo, seveda ne more obstojati v zmanjšanju števila 4000 ali 5000 mož. Številko čet se mora približati normalnemu stanju. To se pravi, da se morajo čete zmanjšati na ono število, ki ga je imela Nemčija v predvojnem času v tej pokrajini. Rešitev tega vprašanja je vprašanje Porenja, ki ima pravico do znižanja čet, vendar pa je to vprašanje postalo že več, namreč borba za metode locarnske politike.

Dr. Stresemann je nato zavrnil zaključke iz duševnega razpoloženja nemškega naroda, ki jih je Poincaré izjavil iz dejstva, da je nemška vojna ladja »Elsass« odplula na potovanje. Linijska ladja »Elsass«, je dejal dr. Stresemann, je bila zgrajena že l. 1903, ter je torej pred 23 leti dobila svoje ime. G. Poincaré si je izmislil trditve, da nisem odkritosrčen pristaš locarnske politike. Nobena interpretacija o locarnski politiki ni potrebna, ker je jasna in nedvoumna. Ako reče g. Poincaré, da mora Nemčija najprej izpolniti zahteve veleposlaniške konference v posameznih razorožitvenih vprašanjih ter s tem dati dokaz svoje dobre volje, se mora tako izjave razlagati le na tak način, da g. Poincaré ni dovolj informiran. Dne 12. decembra p. l. so članice veleposlaniške konference v Ženevi z zadovoljstvom ugotovile, da se je o večjem delu vseh vprašanj in teh je nad 100, dosegel sporazum, le o dveh vprašanjih ne, in sicer o vzhodnih utrdbah in o pruski policiji. Ugoditev teh vprašanj je za je na potu. Kar se tiče takozvanih patriotskih udruženj, so bila ona, ki so delovala protipostavno, razpuščena. Veleposlaniška konferenca je sama koncem januarja pisмено priznala, da ne obstoja nobena potreba po razpuščanju. Nemški narod je pripravljen seči v roko, toda ne v roko zmagovalca. Vedno se govori o francoskih zmagah. V Nemčiji ni nobenega odgovornega človeka, ki bi bil tak zločinec, da bi hujskal kako državo na zapadu ali na vzhodu na vojno. Hočemo pa končno po dolгих letih vzpostavitev nemške suverenitete, hočemo biti miroljuben, toda svobodnen narod. Toda Franciji moramo staviti to vprašanje: »Kam gre tvoja pot, Francija? Ali naj traja dveh vojnih pisibozve večno ali hočeš devizo miru in svobode? Ne samo mi, temveč vsi narodi, ki stremijo za mirom, pričakujejo odgovor na to vprašanje!« (Burno odobrovanje na desnici. Državni kancelar dr. Marx je podal dr. Stresemannu roko ter mu čestital.)

Zaleski za ustanovitev vzhodne antante

Pomirjenje med Varšavo in Moskvo se nadaljuje. — Optimistična presoja položaja. — Angleško-ruski spor

Varsava, 23. junija. d. Vesti o nameravnem prelomu diplomatskih odnosajev med sovjetsko Rusijo in Poljsko, ki so se v zadnjih dneh razširile v inozemstvu, se uradno demantirajo ter se ugotavlja, da so že v teku pogajanja za imenovanje novega sovjetskega poslanika. Kot najresnejši kandidat za to mesto se imenuje bivši sovjetski trgovinski zastopnik v Berlinu Tomonjokov. Poljski poslanik v Moskvi je moral z ozirom na neprestane demonstracije pred poljskim poslaništvom zahtevati policijsko zaščito. Litvinov je izjavil poljskemu poslaniku dr. Pathu, da je napravila poljska vlada veliko pogreško s tem, da je dopustila tako mlo sodbo morileca sovjetskega poslanika. Njegovo pomilostitev pa bo nedvomno zaostrela že obstoječo napetost. V varšavskih krogih je obstoječo napetost, v varšavskih krogih je obstoječo napetost, vendar pa to za nas ni noben vzrok, da bi sodelovali pri kakik izolaciji sovjetske Rusije.

Berlin, 23. junija. d. Na povratku iz Pariza v Varšavo je poljski zunanji minister v Bochemu sprejel nemške novinarje ter jim podal daljšo izjavo o poljsko-ruskih odnosajih po umoru sovjetskega poslanika v Varšavi. Zaleski je naglasil, da presoja položaj zelo optimistično. Niti Poljska niti Rusija nima nikakega interesa na tem, da bi se medsebojni odnosaji poslabšali. Prepričan je, da se bodo medsebojni odnosaji ne-

le poslabšali, marveč v najkrajšem času še bolj poglobili. Kljub raznim incidentom, za katere ne more biti odgovorna niti ena niti druga vlada, so se odnosaji tekom zadnjih tresh let v znatni meri izboljšali. Poljska goji slejkoprej iskreno željo, da pride med obema državama do kar najtesnejših prijateljskih vezi. V interesu vse Evrope bi bilo, če bi prišlo do vzhodne antante.

Reforma lordske zbornice

London, 23. junija. d. Na večerajnji seji generalnega sveta strokovnih organizacij in izvrševalnega odbora delavske stranke je bila sprejeta resolucija, v kateri se obe organizaciji odločno izražata proti reformi gornje zbornice v smislu vladnega predloga. Spodnja zbornica mora slej ko prej ostati najvišja zakonodajna instanca, dočim mora gornja zbornica, čimprej izginiti. V gornji lordski zbornici je izjavil na vprašanje nekoga člana lord Birkenhead, da hoče vlada še tekom sedanjeg zasedanja zbornice rešiti vprašanje reforme. Na konferenci liberalnih politikov se je liberalna stranka pridružila delavski stranki ter se izjavila proti nameravnim reformi, ki uvajajo načelo dednosti in je v kričnem nasprotju z duhom in načeli demokracije, ker bi v znatni meri oslabilala pravice spodnje zbornice.

Pomorska razorožitvena konferenca

V ponedeljek se je otvorila v Ženevi konferenca za omejitve oboroževanja na morju. Naloga konference je, da razpravi o omejitvah onih pomorskih bojnih enot, ki ni o njih washingtonska pogodba iz l. 1922. ničesar določila. Gre torej za ladje izpod 10.000 ton, predvsem križarke, kontratopedovke, torpedovke in podmornice. Aktivno se je udeležujejo samo tri največje pomorske velesile: Anglija, Amerika in Japonska. Francija je poslala na konferenco samo »informatorja«, grofa Clauzela. Italija pa »opazovalca«, grofa Ruspolija.

Pomorska konferenca treh se je sestala na iniciativo predsednika Združenih držav. Coolidge je začetkom leta povabil tudi Francijo in Italijo, ki pa sta obe kategorično odklonili aktivno sodelovanje. Njuni argumenti so bili navidez dokaj podobni, v resnici pa so bistveno različni. Francija smatra, da ji je storila washingtonska pomorska konferenca krivico, ko je določila za velike bojne enote razmerje 5 (Amerika) : 5 (Anglija) : 3 (Japonska) : 1,75 (Francija) : 1,75 (Italija). S tem razmerjem je bila Francija izenačena z Italijo, ki ima mnogo ožje pomorske interese in se kot bojna sila v nobenem oziru ne more meriti s francosko republiko. Francija odkloni nasprotje, da bi se washingtonsko razmerje raztegnilo tudi na bojne brodove izpod 10.000 ton, ker bi tako omejitve ogrožala varnost francoskih obal, obrambo obširnih prekomorskih kolonij in komunikacij z njimi. Končno vztraja Francija pri tem, da ne gre reševati razorožitvenega problema samo delno, na morju, marveč v organski zvezi z razorožitvijo na kopnem in v zraku. S tem vprašanjem se peča že Društvo narodov, ki pripravljata svetovno razorožitveno konferenco ne samo veseli, marveč tudi srednjih in malih držav. Sklicevati se morajo pomorsko konferenco veseli pomoni ubijati iniciativo Društva narodov ter njegov ugled in s tem tudi zmanjševati verjetnost prave, splošne razorožitve. Francija je to stališče zastopala tudi na letošnji razorožitveni konferenci in reči se mora, da so njeni argumenti tehtni.

Italija se tudi protivi omejitvi gradbe bojnih ladij izpod 10.000 ton, toda iz očividno imperialističnih razlogov. V primeri s francosko je njena kolonijska posest znatna in vrh tega leži dokaj blizu Italije. Velikega števila lahkih križark in podmornic Italija pač ne rabi toliko za obrambo lastne obale in kolonij, kolikor za bodočo napadalno vojno proti bližnjim manjšim sosedom. Prezident Coolidge je navdih negativnemu odgovoru Francije in Italije vztrajal pri svoji zamisli in tako je prišlo do »pomorske konference treh« v Ženevi. Ameriki gre itak predvsem za to, da doseže čim ugodnejšo pozicijo napram Angliji in Japonski. Konferenca v Washingtonu je l. 1922. sicer res izenačila obe anglosaški velesili glede velikih bojnih ladij in prisodila Japonski inferiorjen položaj. Toda Angliji in Japonci so začeli po tej konferenci z vso naglico graditi bojne enote po 10.000 ton in izpod tega števila. Po obstoječih programih bi imela l. 1931. Velika Britanija 71 križark najmodernejše vrste, Japonska 32, Združene države pa samo 28. Amerika smatra, da bi se na ta način izenačenje pomorskih bojnih sil, sklenjeno na washingtonski konferenci, prevrglo v absolutno pomorsko supremacijo Velike Britanije. Na drugi strani pa s strahom opazuje, kako Japonska že danes prekopa Ameriko v številu križark po 10.000 ton. Sklicujoč se na ta dejstva, zahteva militaristična struja v washingtonskem kongresu (big navy group) z vso vehemenco, da Amerika pospeši gradbo novih bojnih ladij. Javna tajnost pa je, da stoji za to skupino velike metalurgijske družbe. Coolidge se je iz razlogov varčnosti doslej upiral tej zahtevi. Zato skuša pripraviti Anglijo in Japonsko do tega, da sprejmeta tudi glede križark po 10.000 ton in glede drugih bojnih ladij manjšega tipa, razmerje 5 : 5 : 3, določeno na washingtonski konferenci za velike oklopnice in križarke. Nobenege dvoma ne more biti o tem, kaj bi sledilo, če ameriška delegacija v Ženevi ne doseže sporazuma z Anglijo in Japonsko. Nastopila bo nova epoha mrzličnega oboroževanja na morju. Združene države imajo dovolj denarja, da izvedejo najširši pomorski oborožitveni program. Veliki Britaniji pa gre za življenjske interese: obrambo in ohranitev komunikacij z ogromnim kolonijskim carstvom, s katerim stoji in pade angleška svetovna moč. Japonska skuša zopet vsaj glede lahkih in srednjih križark preskočiti plot, postavljen v Washingtonu za velike bojne ladje. Interesi in zahteve v Ženevi zasedajočih velesil so torej dokaj različni. Ta divergenca se je pokazala že prve dni, čeprav so jo zakrivali s kopico uljudnostnih fraz.

Direktni tovarni promet med Rusijo in Avstrijo

Moskva, 23. junija. d. Ljudski komisariat je sprejel od avstrijskega trgovinskega ministva predlog, naj bi se uvedla pogajanja za ureditev direktnega tovarnega prometa med Avstrijo in sovjetskimi Rusijo. Sovjetska vlada je predlog sprejela ter se bodo pričela pogajanja v najkrajšem času. Ureditev direktnega tovarnega prometa je zlasti velike važnosti za Avstrijo, ki je lahko doslej pošiljala svoje pošiljke samo do rusko-polske meje, kjer se je moralo vse blago prevozovati in prepeljati z mnogimi tovarnimi liti.

Madžarska zoper Društvo narodov

Min. predsednik prof Bethlen o sporu z Društvom narodov. — Razmerje do Avstrije. — Zdi se, da bo Madžarska izzvali razsodbo mednarodnega razsodišča glede sedmograških veleposestev

Budimpešta, 23. junija. d. Na včerajšnji seji poslanske in zgornje zbornice se je vršila razprava o odločitvi Društva narodov v zadevi madžarsko-rumunškega spora zaradi eksproprijacije bivših madžarskih veleposestev na ozemlju, ki je pred prevratom pripadalo Madžarski. O sporu bi imelo odločati posebno razsodišče, v katero bi morala Društvo narodov imenovati razsodnika. Društvo narodov pa je na svojem zadnjem zasedanju odklonilo ponovno odločilo.

Znani madžarski pacifisti in zagovorniki Društva narodov poslance Jurij Lukacs je v svojem govoru naglasil, da je bil doslej vedno navdušen pristajatelj Društva narodov. Sedaj pa je pristajal, da odklone izjavi, da ne pozna nobene institucije, ki jo je ustvarilo človeštvo, ki bi bila slabejša, kakor pa je Društvo narodov. Ze ponovno se je ugovorilo, da Društvo narodov ni zveza svobodnih narodov, marveč enostranska interesna zveza zmagovalcev. Društvo narodov ne deluje v interesu celokupnega človeštva, marveč zastopa interese le interese zmagovalcev. Vedno remeje se pojavlja vprašanje, ali je še sploh smiselno ostati nadalje član te institucije. Govornik se je nato obširno bavil z rumunsko-madžarskim sporom in naglašal, da je Rumunija izvedla dve vrsti reform. V stari Rumuniji je veleposestva nacionalizirala, na bivšem Sedmograškem pa denacionalizirala na škodo madžarskih posestnikov. Vse postopanje tako Rumunije, kakor v Društvo narodov združenih velesil je pokazalo, da je postala trianoska mirova pogodba preko noči nitvedna polna papirja, ker je šlo za to, da se priznajo in respektirajo madžarske pravice. Društvo narodov ne štiti manjšin, marveč jih izolira. Madžarska je enostranska razorožena. Pri sklepanju mirovne pogodbe danih obljub, da bodo razorožili tudi zmagovalci, ni nihče držal. Danes smo tako daleč, da so približno celo nabele mednarodnega razsodišča na krhk. Zbornica je govornika čisto prekinala z viharnim pritrjevanjem in mu priredila po končanem govoru viharne ovacije.

Nato je povzel besedo ministriški predsednik prof Bethlen, ki se je v svojem govoru bavil predvsem s pretehim konfliktom med Madžarsko in Društvom narodov. V tej zadevi vlozene interpelacije so samo izraz ogorčenja, ki ga je izrazil zavlaščevanje rešitve s strani Društva narodov v vsej madžarski javnosti. Govornik je opisal razvoj dogodkov in naglašal, da je Madžarska razunula s tem, da bo Društvo narodov že v svojem splošnem zasedanju označilo osebni mesto odločitvene rumunjske delegata v mešanem razsodišču, imed katerih bi lahko nato Madžarska izvolila namestnika. Mesto tega pa je Društvo narodov imenovalo samo poročevalca, ki naj bi o zadevi referiral na julijskem zasedanju.

Mariborski občinski svet

Maribor, 23. junija. Ob 17.30 je otvoril župan dr. Leskovar pred pošiljčami zadnje sejo občinskega sveta, ki je trajala do 19.30.

Pred prehodom na dnevni red je poročal župan o nekaterih maleznostih Mestne občine. Mestna občina je dobila dovoljenje, da v lastni režiji izvrši tlakovanje nekaterih cest. Napelje se pri v vse štiri nove mestne hiše — priziv restavracija Grajske klele, kateremu je občinski svet odklonil dovoljenje za ureditev vrta pred gradom na Trgu Svobode, je bil zavrnjen. Odklonjenih je bilo tudi več drugih prijav. Občinski svet je krstil dvoje novih ulic, in sicer ono od Samostanske proti Kamnici z imenom: Ulica dr. Frana Rožine; in ono s Koroške ceste do dr. Turnerjevega posestva za ulico dr. Pavla Turnerja. Ugode no je bilo nekaterim prošnjam za gradbo stanovanjskih hiš.

Večji del se je bil posvečen finančnim zadevam. Poročal je podžupan g. dr. Lipold. Vprašanje prepotrebne gradbe nove meštanske in ljudske šole v mestu se je dolgo vleče. Občina sama ne zmore ogromnih izdatkov, okrajni zastop in okoliške občine pa odklanjajo vsak prispevek. Zlasti čudno je, da se protivojno podpora za gradnjo nove šole okoliške občine, četudi prihaja iz njih nad 400 otrok v mestne meštanske šole. Referent predlaga v imeu odseka, naj se uvede prisilni in obvezni letni prispevek po 500 Din od vsakega okoližana, ki bi obiskoval mestno meštansko šolo. Občinski svetnik Nemeč Primer govori nemški in izraža veliko zažudenje nad tem, da okoliške občine tako kategorično odklanjajo prispevek k gradbenim stroškom za novo šolsko stavbo, ki bi koristila izključno je okoliškim otrokom, ki jih je, kakor je rečeno, preko 400, in za katere so neobhodno potrebni vsi prostori. Okoliškim občnam naj se tudi po Primerjevem mišljenju odgovori, da se bo sprejemale v mariborske šole le toliko otrok iz okoliče, kolikor bo prostora, ko bodo že vsi mestni reflektirani sprejeti. Socialist Petejan se je izjavil proti uvažanju kakršnekoli šolnine, češ, da bi začela samo reve, ne pa bogatih rodbin.

Predlaga, naj se najdejo sredstva, da se pristvi okrajni zastop in okoliške občine, da prispevajo primerne zneske. Po daljši debati je občinski svet sklenil, da predoči ves komplimirani položaj nove šole oblastnemu odboru, da stori tudi on svoje dolžnosti, eventualne stroške tikrepe pa bo občinski svet izvršil po odgovoru oblastnega odbora.

Pogodba z borzo dela se podaljša samo za pol leta, t. j. do konca l. 1927. Dolga debata se je razvila tudi o mariborskem gledališču. Referent dr. Lipold je predlagal da občinski svet v toliko ugodi prošnji gledališča, da sklene dati mu tekom desetih let najmanj 70 tisoč dinarjev letnega prispevka. Ta vsota naj se izplača Mestni hranilnici kot upnici gledališča, kateri dolguje gledališče 700.000 Din. Na jesen naj se uvede primerna avtomobilska zveza, da se olajša okoliškim abonentom obisk gledališča. K razpravi sta se oglašila najprej Nemeč dr. Mühleisen in Pri-

Ze ta sklep Društva narodov je v nasprotju s členi 289, in 250. trianoske mirovne pogodbe. Vendar pa je Madžarska v pričakovanju, da bo Društvo narodov v svojem juliskem zasedanju imenovali razsodnika, pristala na ta sklep. Pa tudi tokrat je Društvo narodov odklonilo odločilo. Ta odločitev ni samo v nasprotju s trianosko mirovo pogodbo, marveč tudi z vse dosegajo prakso Društva narodov. Vse kaže tendenco, da se boče iz tega juridičnega vprašanja napraviti politična zadeva. Če bi madžarska vlada pristala, da se ta zadeva odvzame kompetenci razsodišča, bi pomenilo to pristajanje na spremembo trianoske pogodbe. Madžarska vlada bi na tako spremembo lahko pristala samo pod dvema pogojeoma: Sprememba ne sme v nobenem oziru biti na škodo madžarskih interesov, drugič pa bi bila v tem slučaju potrebna rešitev vprašanja odklonitve, ki bi jo morala Madžarska plačati svojim državljanom, ki bi bili vsled take spremembe oškodovani. Če se lahko ena stranka prišli, da se odzove svojim pogodbeno zasiguranim pravicam, in če Društvo narodov pri tem celo sodeluje, je vse arbitražno postopanje Društva narodov in vse poveljavne ideje, ki tvorijo bistvo Društva narodov, niso ničesar drugega, kot pustna šala. Bilo bi pogrešno, ako bi Madžarska že sedaj izvajala posledice ter istopila iz Društva narodov. To bi značilo, da se Madžarska odpoveduje boju za svoje pravice. Bolj kot kdaj prej je Madžarska sedaj publikana, da stoji burno na straži. Ministriški predsednik je zaključil voj govor s konstatacijo, da bo madžarska vlada na septembrskem zasedanju Društva narodov zahtevala, da se izpolni vse v pogodbi zasigurate pravice in obveznosti do Madžarske.

Istočasno je tudi gornje zbornica razpravljala o tej zadevi. Poslanec Berzovsky je v svojem govoru naglašal, da je početje Društva narodov sramotenje vseh prav in pravičnosti. Navet, naj bi se Madžarska pogajala z Rumunijo, je poniževalen in razključil voj govor s konstatacijo, da bo madžarska vlada na septembrskem zasedanju Društva narodov zahtevala, da se izpolni vse v pogodbi zasigurate pravice in obveznosti do Madžarske. Istočasno je tudi gornje zbornica razpravljala o tej zadevi. Poslanec Berzovsky je v svojem govoru naglašal, da je početje Društva narodov sramotenje vseh prav in pravičnosti. Navet, naj bi se Madžarska pogajala z Rumunijo, je poniževalen in razključil voj govor s konstatacijo, da bo madžarska vlada na septembrskem zasedanju Društva narodov zahtevala, da se izpolni vse v pogodbi zasigurate pravice in obveznosti do Madžarske.

mer, ki zahtevata nemške predstave vsaj enkrat na teden. Dr. Mühleisen je izjavil, da smatra tudi intendant mariborskega gledališča to na potrebno in da naj se tudi občina izreče za to, da se uvedejo v mariborskem gledališču nemške predstave. Privedlo bi se igračice iz Gradca in je ba se s tem zadovoljen tudi g. intendant. Doktor pa se interesira nemške manjšine zamerjajo, ne morejo Nemci glasovati za podporo gledališču. Socialist Petejan pravi, da je nesposobno obljubljati za 10 let naprej letno podporo po 70 tisoč dinarjev za gledališče, ker je mogoče, da gledališče že prej preneha. Če pa se kaj dajo, moramo imeti tudi odklonilni vpliv v gledališki upravi. V ostalem pa podpira govornik predlog Nemcev za nemške predstave po enkrat na teden. Po daljši debati, v katero so posegli dr. Lipold, Bahun, dr. Mühleisen in drugi, je stavel občinski svetnik dr. Juvan slednji predlog: Predvsem se mora napraviti poslovanje, ki bo določal pravice mestne občine pri gledališču. Principielno pa smo za podporo najmanj 70 tisoč dinarjev letno, toda samo tako dolgo, dokler bo gledališče prijatelju predstave. Ta predlog je bil z večino glasov sprejet. V petičanski svet, ki ga bodo tvorili trije občinski svetniki, en član mariborskega dramatičnega društva in en član gledališkega odbora, so bili določeni: prof. dr. Strmšek, dr. Faininger in Seabel.

Te dni bodo dograjene nove mestne hiše v Smetanovi ulici. Občinski svet je dovolil ob tej priliki delavcem občinske nagrade. Klub temu, da občina še nima denarja za kanzakcija, se vendar radi njene neujnosti razpišejo dela še sedaj, oddala pa se bodo kasneje. Proklna gradbene zadruge »Mojmir«, naj bi dala občina kredit in prevzela garancijo za posojila, je bila odklonjena.

Sledila je daljša debata o prošnji za podporo. Vloženi je bilo nič manj kot 32 prošnji. Referent finančnega odseka dr. Lipold predlaga, da se dajo podpore samo tistim, katere so bile dovoljene ob priliki sklepanja o proračunu, ter da se izplačajo predvideni zneski le tem, vse druge prošnje pa naj se odklonijo. Ostanek v znesku 10.000 Din naj se razdeli med revne dijake. Proti temu predlogu je nastopil najprej nemški občinski svetnik Primer, Nemeč dr. Mühleisen je stavel nato predlog, naj se razdeli ta ostanek med nemška kulturna društva, znesek pa naj se izplača na roko klub nemških občinskih svetnikov. (Upravičen medik je napravil občinski svetnik Weink: Kadej pa je dal nemški občinski svet podporo slovenskim društvom?)

Socialist Bahun se zavzema za to, da se razdeli ostanek različnim upravičenim društvom, ter pravi, da se je predlami, lani in letos delila občinska podpora zelo krivično. Referent je ponovil svoj predlog, nakar je stavel tudi Nemeč dr. Mühleisen svoj konkretni predlog, naj se od ostanka 10.000 Din izplača za nemška društva 5000 Din. Socialist Bahun pa je predlagal 4000 Din za socialistična delavska društva. Pri glasovanju je bil predlog Nemeč dr. Mühleisna z 10 proti 9 glasovom odklonjen. Za predlog so glasovali Nemci, socialisti in dva kler-

rikaica. Končno je bil sprejet predlog referenta, nakar je bila javna seja zaključena in je sledila še tajna.

Predsedniki glavnih volilnih odborov

Beograd, 23. junija p. Na današnji seji volilnega državnega odbora so bili določeni med drugimi tudi nastopni predsedniki glavnih volilnih odborov: Za Beograd Vladimir Golja, sodnik iz Ljubljane, za Niš Velkoslav Bančič, svetnik Stola sedmorice v Zagrebu, za Mostar Ivan Škarja, državni svetnik, za Varaždin Niko Lašič svetnik Stola sedmorice v Zagrebu, za Virovitičo dr. Amброž Furlan, svetnik Stola sedmorice v Zagrebu, za volilno okrožje Maribor Celje Josip Manzoni, svetnik banskega stola v Zagrebu, za volilno okrožje Ljubljana-Novo mesto Avram Ruso, apelacijski sodnik v Sarajevu, za volilno okrožje Bela Cerkev-Pančevci dr. Fran Pernuš, svetnik banskega stola v Zagrebu, za mesto Ljubljano Stevo Gregorčič, sodnik višjega sodišča v Podgorici. — Na današnji seji je bilo izvoljenih tudi 55 članov glavnega odbora, večinom predsednikov sodišč v dotičnih krajih. Za Ljubljano je izvoljen Fran Rekar za Maribor-Celje dr. Fran Žihar, za Ljubljano-Novo mesto Jurij Polenšek.

Žalostni incidenti zaradi vagonskih napisov

Davidovičevci Timotijević: Ckните, razpočite se! Mi smo Srbi, nas je dovolj!

V včerajšnjem poročilu o seji finančnega odbora smo na kratko poročali o obilovanju vrednem incidentu, ki se je pripetil povodom nastopa posl. Bankovića proti vagonškim napisom »SDZ«. (Srbske državne železnice). Danes posemamo iz listov podrobnejše podatke o tem incidentu, ki je potekal naslednje:

Posl. Banković je zaprosil ministra saobračaja generala Milosavljevića, naj mu postavi, kakaj so vsi novi vagoni označeni z napisom »SDZ«. Ko so davidovičevci, člani finančnega odbora Julij posl. Bankovića, so začeli kritični in protestirati. Davidovičevci Radoslav Agatonovića je vpil:

Sram naj vas bo, kaj, s takimi malenkostmi se bavite? To je malikoznost.

Radikali so sekundirali davidovičevcem. Predsednik miri razburjene poslance. Vpil je postala čedalje glasnejša.

Posl. Banković odvrne: To je država SHS ne pa Srbija.

Posl. Agatonovića: Premagana Nemčija daje vagone zmagovalki Srbiji. To je v smislu mirovnih pogodb. To ni kovinizem.

V tem trenutku se začne proti posl. Bankoviću davidovičevci Kosta Timotijević s stisnjenimi rokami in zakriči:

Morda nas sovražite? Morda nas ne marate. Ckните, razpočite se! Mi smo Srbi, nas je dovolj!

Poslanec vpeljuje vse vprek. Salih Batjić zavrne Timotijevića:

Ali je na mestu, da tako kričite. Kosta Timotijević odvrne: Pojdite v Avstrijo, na Dunaj v Budimpešto, ako ste takšni. Vi spadate tja.

Ko se je končno razburjenje med poslanci poleglo, je povzel besedo minister saobračaja in izjavil:

Napise »SDZ« stavlajo na vagone Nemci. Te vagone pošiljajo na račun reparacij. Vagoni pa, ki se indelujejo v državi, dobe znak »SHS«. Minister saobračaja je nato neprosil posl. Bankovića, naj mu dokaže, kje je bil kak doma izgotovljen vagon prebarvan z znakom »SDZ«. Ako mu dokaže, je voljan takoj kaznovati dotične delavce in šefa delavnice. Po tem potestnilu je bila uredba v razpravi, sprejeta.

K temu poročilu pristavljamo s svoje strani, da ga je treba vsekakor globoko obhajevati. Nestrpni nastop poslancev Davidovičevce stranke, ki je v sedanjem trenutku še vladna stranka, ki je po pravici osup ml vse naše nacijonane kroge. To tem bolj, ker pripadajo navedeni poslanci stranki, ki se proglaša za jugoslovensko stranko. Uprav žalostno je, da so tako izvršili plemenskega šovinizma in parlamentarnih deh sploh mogoči in sramota je, da se poslanci poslužujejo takih izrazov.

Sestanek Glavnega odbora Davidovičevce stranke

Beograd, 23. junija p. Glavni odbor demokratske stranke je imel danes dopoldne in popoldne sejo do 20. ure svečer ter je bil izdan komunikacija, v katerem se povdaja, da so zastopniki posameznih okrožij izrazili želje in zahteve naroda, ki se v glavnem nanasejo na vsprejanje izpremembe upravnega aparata. Z nekaterih strani so se izjavili protisti, ker so z novimi imenovanji dobili mesta nekateri politični uradniki, ki so bili dosedaj obtoženi z najtežjimi obtožbami in pritohbami naroda, in z interpelacijami v Narodni skupščini. Izjavilo se je pričakovanje, da se bo z novim razporedom to stanje popravilo. Popoldne se je seja nadaljevala ter je Milan Grol obrazložil glavne črte volilnega proglaša, katerega bo on in dr. Kumandoi izdal po odobrenju glavnega odbora. Nato je predsednik Davidović imel zaključni govor. S pooblaščenjem glavnega odbora se je proločila lista izvršnega odbora, ki bo vodil po vse volilni periodi. Ta lista je bila sprejeta. V svojem otvoritvenem govoru je Davidović omenil, da je označil kot glavno vprašanje taktik, ko so demokrati stopili v vlado, da demokratska stranka želi svobodne volitve. Pričuje, ker so zato podpirali vlado, da se bo sedaj izvršilo kar so pričakovali. Nato je dr. Marinković nastavil naloge nove vlade, ki je smatrala, da prejšnja Narodna skupščina ni bila sposobna za delo, da bi bile volitve svobodne. Nadalje je g. Marinković govoril o zunanjih situaciji.

Krediti za uradniške dife-rence ter zaostanke upokojencev

Beograd, 23. junija r. Finančni minister dr. Bogdan Marković je izdal sklep, ki se opira na čl. 18. finančnega zakona za l. 1927-28. V smislu tega člena se otvorijo krediti na globalno razpoložljive vsote po postavki 55, proračuna za l. 1927-28, ki se naj uporabijo izključno za izplačilo trdnih razlik in za popolno poravnavo zaostankov upokojencem. Pravkar imenovana postavka je povšana z vsoto 880.000 dolarjev, ki se bo vrela iz pravkar zaključene druge tranše Blairrovega posojila.

Za izplačilo uradniških razlik dobe: 1. glavna kontrola 23.051,39, 2.) ministristvo pravde, 1 milijon, ministristvo prosvete 4 milijone, ministristvo ver 2 milijona, 5.) ministristvo notranjih del 1.600.000, 6.) ministristvo narodnega zdravja 2 milijona, 7.) ministristvo zunanjih poslov 489.352,27, 8.) uprava državnih monopolov 1.015.125,54 9.) finančna delegacija v Ljubljani 54.880,74, 10.) ministristvo vojske 1.500.000 ministristvo javnih del 395.576, 11.) ministristvo pošte in telegrafa 733.125, 12. ministristvo poljedelstva 829.282,06, 13) ministristvo za šume in rude 1.074.495,01, 14.) ministristvo trgovine in industrije 152.500,15, 15) ministristvo za splošno politiko 602.670,20, 16) ministristvo za agrarne reforme 177.350.

Za izplačila zaostankov upokojencem: 1 generalna direkcija državnega računovodstva 10.030.723,55, 2.) finančna delegacija v Ljubljani 7.950.489,10 3.) ministristvo za šume in rudnike 8784 tld.

Patent SLS na borbo proti korupciji

Ko je februarja meseca anketni odbor sklepal o znanih korupcijskih aferah Rade Pešića, bivšega finančnega ministra Stojadinovića in tovarišev, je bil predlog o sodnem preganjanju obtoženih radikalnih prvakov v anketnem odboru odklonjen s 11 proti 10 glasovom. Enajsti glas, ki je glasoval proti zasedovanju in kazni in s tem za generalni pardom korupciji je bil glas klerikalnega poslance.

SLS je pri tisti zlati priliki posezila na svojo protikorupcijsko borbo ter je na ljubo oblasti izdala eno bistvenih svojih točk, borbo proti korupciji. Od tedaj datira tudi nasprotje med nekot prijateljsko SLS in demokratsko zajednico. Porneže je demokratska zajednica vložila posebno obtožbo proti notranjemu ministru. Tudi tu je SLS glasovala v vladno večno, to se pravi z radikali, kakor je enako obtožbo zavrnila skupaj z radikali nekaj tednov preje. To prvo obtožbo proti Maksimoviću je bil vložil St. Radic.

Tedaj smo zaman opozorili SLS, da je s tem definitivno pokopala protikorupcijsko borbo v naši državi ter sodelovala pri generalnem pardom korupcijskih prvakov. Zlasti smo tudi opozorili na dejstvo, da je bodočemu negotova in da je treba korupcijo zagrabiti pri prvi priliki, ki se tudi Take prilike je imela SLS, ko je bila na vladi. Opozicija je vložila obtožbo, ona pa je glasovala proti obtožbam! Namignili smo da spada med bodoče negotovosti tudi razpust Narodne skupščine in s tem avtomatična likvidacija anketnega odbora in vseh afer, ki so bile pri njem sub iudice. In to se je sedaj de facto zgodilo. Iz Beograda poročajo, da bo anketni odbor te dni likvidiral svoje posle in sicer na ta način, da bo vrnil vse svoj arhiv in svoje akte podinam ministristvom, od katerih jih je zahteval radikalne prekavke. »Politika« javlja, da bosta to likvidacijo anketnega odbora izvršila posl. Ilija Mihaljević in Kosta Timotijević. Pa naj še kdo reče, da si SLS ni zaslužila patent na borbo proti korupciji.

Napredovanje generala Sangkajška

London, 23. junija. d. Glasom vesti iz Sanghaja je general Sangkajšek navel pristajanje Tsingtau. Rezen tega se pričakuje v najkrajšem času kapitulacija generala Suma, guvernerja provincie Santung. Glasom še ne potrjenih vesti, so se nižji poveljniki generala Suma upli ter izvolili mesto čotam generala Sangkajška.

Justifikacija perzijskih vohnov

London, 23. junija. d. Listi poročajo iz Teherana, da je bila tam izvršena vojaški justifikacija štirih uradnikov vojnega ministristva zaradi vohnovstva. Povrnika je baže doglala, da so izročili tujim poslanicm stvom tajne dokumente perzijske vlade.

Chamberlin in Levine v Pragi

Praga, 23. junija. s. Chamberlin in Levine sta prispela na praško letališče ob 18.15. Pričakovala ju je le majhna množica, ker je bil njun prihod najavjen že za dopoldne. Tudi od oficijelnih osebnosti niso bile vse pri pozdravu navzoče. Letalca sta se skrajno neopaženo podala v ameriški poslanicmstvo, kjer se je vršil sprejem.

Prohibicijski zakon omajan

Newyork, 21. junija. d. »Newyork American« poročuje izjavo bivšega komisarja za izvedbo prohibicijskega zakona majorja Wiltona Greena, ki naglaš, da je postala alkoholna prepoved zaradi sovražnega postopanja javnosti Illinoisa. V Ameriki se je ropet udomačilo izganje in nihče ga ne bo mogel več pregnati. Sicer se je kvaliteta tege izganja toliko zboljšala, da ni več tako škodljiv zdravju in bosto naravnost strupeni, kot je bil nekot. Tudi oficijelni krogi bodo morali spoznati, da bi bilo najpametnejše, če bi se vsi prohibicijski zakoni anularili. Zlasti tekot zadnjih osmihi mesecih je nerazpoloženje proti alkoholni prepovedi silno naraslo. Tihotapevno alkoholnih pijač je v polnem cvetju. Proizvodnja izganja pijač se od dne do dne bolj razvija in to celo v obliki zakonito zaščitene proizvodnje. Izvajanje prohibicijskega zakona je v sled postopanja javnosti postalo popolno ma škandalo.

Naši kraji in ljudje

Razstava Tehniške srednje šole

Zavod slavi jubileje in pritoja razstave, da pokaže uspehe svojega mnogostranskega dela. Ob jubileju smo zato pričakovali večjo, nekako retrospektivno razstavo, ki naj bi pokazala razvoj in napredek desetletnega dela. Razlika je gotovo velika in zanimiva. Sedaj pa manjša dveh najvažnejših predmetov, namreč izlozbe strojnega in stavbnega oddelka, ki najbolj interesirata umetniško izobrazbeno in vse ostalo občinstvo, saj je ravno stvarstvo sedaj najaktualnejše in ima tudi najrazličnejše naloge. Izložba je odpadla, ker projekti in modeli niso bili gotovi in ker je ta oddelek razstavil pred polovico leta.

Največji obisk je v dvorani, kjer so razstavljene vezene in perilo ter ribe za te ženske umetnine. Risb je mnogo preveč, da je dober aranžma nemogoč. Naj bi drugič raje razstavili manj, pa bolj karakteristične in nove stvari. Tehnično so seveda izdelki na višku, načrti pa ne posebno originalni, ker pač odloča pri večini okus staršev, ne pa profesorjev. Vedno je manj narodnih motivov, ali pa so tako prestilizirani in spremenjeni tudi v barvah, da ni nič več narodnega na njih. Mal načrte v večli virini v vestibulu pa prav nazorno kaže, kako veliko vrednost za to stroko imajo vezene s kožuhov; zlate vezene z avr pa znova pričujo, da se mnogo pre-ma uporabljajo in preveč enostransko, seveda radi velikih stroškov za dragoceni material. V belih vezelih je vedno manj motivov s peč, ki gotovo dosega podobne tuje motive. S starimi plašč in arabski tehniko, ki pomenijo višek naše vezane ornamente, je bil lani napravljen poskus in je pri njem na žalost tudi ostalo. Sicer so pa gospodične pokazale mnogo okusa. Posebno ugajajo apartno stilizirane orhideje gđ. Starčeve in Turkove, škoda da ni izveden načrt za torbico z zlatom, srebrom in črno barvo gđ. Pugljeve. Isto vella tudi za blazino gđ. Mlene Vrhovčeve, ki kaže mnogo smisla za formo in barvo. V batikku je gđ. Grčarjeva napravila kaj čedno tableto. Celo kravate so začele gojenke slikati in upamo, da bi se na tem polju udejstvovala čim bolj.

Da so gojenke ateleja za perilo pokazale izreden okus, je lahko umljivo. Tu je toliko lučnih stvaric, da jih ne moremo opisati. Strašno srčkano rožno kombinacijo ima gđ. Kornova, druge pa rafinirano enostransko podobna zagrinjalka najnežnejših barv in minljaturnih oblik.

Za keramično šolo profesorjev Kralja in Berana lahko upravičeno trdimo, da dose-gajo projekti in izdelki njihovih gojencev najvišjo umetnostno kvaliteto na šoli. Za-to bodo ti izdelki, posebno servis v beli barvi z ornamentom v zlati in modri barvi v desni vitrini v vestibulu gotovo našli kupca. Kako hitro ta šola napreduje, najlepše dokazuje načrt Papiša, Zuccatija in gđ. Jerajev. Le škoda, da teh prvovrst-nih načrtov niso izvršili, ker bi bile res dobre fejanske. Blagodejni vpliv prof. Kosa je najboljša garancija za napredek v umet-niški smeri.

Še bolj žal nam je, da svojih izdelkov ni razstavila livarska delovodska šola, saj ima vendar tako dobre načrte, da se lahko pov-sod pokažejo. Tudi tu, posebno pri intar-zijah, bi radi videli pogostejšo uporabo mo-tivov z domačih skrinj in drugih mobilij. Tudi rezbarije domače provenienice naj bi si ogledali in skušali svojo stroko post-aviti na ono višino, kakor so jo imela kvalitetna dela njihovih prednikov v XVII. in XVIII. stoletju v naši domovini. Taki iz-delki, čeprav pomanjšani, bi gotovo litro

naši ljubitelje.

Kiparstvo je razdeljeno na dve ekstrem-ni struji: na eni strani prof. Repičeva šola s popolnim obvladanjem tehnike v lesu, na drugi pa skrajno moderni prof. Kralj. Za-nimivo je opažati obiskovalce, ki se pri iz-delkih Kraljevih učencev prav nič več ne zgražajo, ker so se oči že navadile na oblike, ki so pred nekaj leti še razburjale konservativne meščane. Plastični osnutki za keramično so originalni, res dekorativni in prilagodeni v kompoziciji materiala. Ču-dijo pa se obiskovalci obeh kiparskih od-delkov, da je v njih več slikanih del kakor plastičnih. Aktom se pozna, da so dela za-četniškov, portreti so sicer tudi še neokret-ni, a so že boljši, dekorativne kompozicije pa že odkrivajo, da je med rokodelci ma-risakaj umetniškega talenta. Zelim, da bi ravno s kiparskega oddelka čim prej do-bili velikega kiparja-umetnika. Vsaj ene-ga! . . .

Vsa razstava je dokaz smotrnega dela z velikim okusom in tehničnim znanjem, ki raste od leta do leta in napreduje v po-vzdigu naše kulture in v korist našega bla-gostanja. A. G.

Pred stavko sekundarnih zdravnikov v naših bolnicah

Kakor bo javnosti dobro znano, vodijo že dalje časa sekundarni zdravniki v bolnicah boj za obstanek. Kljub 42 uzakonjenim sekundarnim mestom v Sloveniji je zasede-na komaj petina. Ker se ta mesta ne zasede-jo, so bili bolniški zdravniki prisiljeni za-početi akcijo, ki je razvidna iz posebne spomenice, vložene v sredo pri ravnatelj-stvih ljubljanskih bolnic. Spomenica se glasi:

Zdravniki-volontjerji ljubljanskih bolnic, ki smo bili reducirani, oziroma po dovršenem študiju ne nastavljeni, padamo od dne do dne v obupnejši materialni položaj, obenem pa se zavedamo, da sloni obrat v bolnicah v največji meri na naših ramah, da zavisi samo od našega etičnega čuta ter dobre volje. Pevdarjamo, da smo sle-hermi dan te dobe grenko občutili, da je na-še ravnanje kljub svoji etiki za zdravnika nehonestno in da moramo označiti postopa-nje pristojnih oblasti z nami direktno kot zlorabljanje, izkoriščanje mladostnega ide-alizma in veselja do strokovnega udejstvo-vanja. Pripominjamo, da taka menjava niso vzklicali samo v naših vrstah, temveč tudi med našimi predstoiniki in šefi. Dobro nam je znano, da je i pred vojno mnogo zdrav-nikov brez plače volontiralo po bolnicah, a da je bilo vedno in v vseh časih sistemizirano gotovo število mest, ki so bila red-no zasedena. Danes pa je kljub določeno uzakonjenim 42 sekundarnim mestom v Slo-veniji zasedena komaj petina. Radi tega si dovoljujemo ravnateljstvu predložiti tri-dnevni rok, v katerem naj nam izvoli dati gotove garancije, da bodo v najkrajšem času izpolnjena mesta reduciranih dalje služečih zdravnikov in da se nudi gotovemu, v bolnicah nujno potrebnemu številu volonterjev honorar v iznosu življenskega minima, oziroma da se zasede število mest, ki pripada ljubljanski splošni, kakor ženski bolnici od 42 uzakonjenih. Ako nam ravnateljstvo teh garancij v danem roku ne more dati, smo radi gori omenjenih razmer podpisani zdravniki prisiljeni javiti, da mo-ramo zapustiti delo. V tem primeru pa se vprašujemo, kako bo sprejela javnost vest o pomanjkljivem samo zasilem obratu v ljubljanskih bolnicah. Prosimo ravnatelj-stvo, da ne tolmači našega postopanja kot kaj izraz protivnosti, temveč da hočemo dati s tem svoji predstoječi oblasti v roke samo dokument, ki ga lahko na pristojnih

mestih predoči kot svedočbo navzdržnih razmer v našem narodnem zdravstvu.

Podpisani sta ravnateljstvi obeh bolnic od-govorili po svoji kompetenci, da pošljeta spo-menico v Beograd. Ker Beograd najbrže v danem roku ne ukrene ničesar, je računati v soboto, dne 25. t. m. na ljubljanskih bol-nicah s stavko sekundarnih zdravnikov in bodo bolnice mogle obratovati samo za največjo s'lo.

Ing. Viktor Zupanc †

Včeraj zjutraj se je po mestu raznesla pretresljiva vest o nenadni smrti magistratnega gradbenega nadsvetnika g. ing. Vik-torja Zupanca. Bila je to senzacija, ki je močno učinkovala na vse ljubljansko prebivalstvo, saj je bil pokojni še predčerašnjim na videz čil in zdrav. Presenečenje, a tudi sočustvovanje je bilo tem globlje, ko so se izvedele podrobnosti o tragičnem vzroku smrti simpatičnega, izredno nadar-jenega, agilnega inteligenta: v smrt ga je pogrnala živčna bolezen.

Pokojnemu ni bilo opažati, da je že daj časa bolehal na živcih. Bil je vedno čvrst, vedno tudi dobre volje. Zadnje čase pa se je bolezen poslabšala. Inž. Zupanc je prošil za dopust ter se je zadrževal večinoma v stanovanju svoje ge. matere, vdove po velevladnem pokojnem zdravstvenem sv. dr. Franu Zupancu v Šelenburgovi ulici, ter je tamkaj tudi prenočeval. Zadnja dva dni se je počutil dobro, a predsončnim pri ve-čerji je bil nekaj časa celo izredno dobro razpoložen. Toda dobra volja ga je nena-doma zapustila in jel je tožiti o silno hudih bolečinah v glavi. Kmalu se je odpravil v svojo sobo k počitku. Bolečine v glavi so se gotovo stopnjevale tako, da so mu vz-le zavest in ga vrgle v katastrofo. Okrog 4. zjutraj so domači v sosednjih sobah čuli nekak ropot, a mu niso pripisovali nikakega pomena. Ko pa je zjutraj okrog 6.30 mati, ga. Zupancova, stopila v sobo bolne-ga sina, jo je presunil tragičen pogled. Sin je ležal na tleh poleg okna s poškodbo na obrazu — mrtev. Trpeči materi se je ra-zdela tragedija: v hudem živčnem napadu je inž. Zupanc, omoten od bolečin, splezal na okno ter si ovil okrog vratu vrvice za spuščanje zastora. Radi teže in napetosti pa se je vrvice menda kmalu utrgala in se je nesrečnež zgrudil na tla poleg okna, kjer je obležal mrtev.

Pokojni inž. Zupanc je bil star šele 41 let, poln lepih načrtov za bodočnost, vzor-no delaven in vester v svoji stroki. V me-stno službo je stopil l. 1910 in je kmalu po-stal vodja stavbnega oddelka za mestno kanalizacijo. V zadnji dobi je imel oxiromno posla in odgovornega tehničnega dela kot šef oddelka za zgradbo nove mestne klavnice. Neprestano razglabljaje načrtov mu je ruširalo živčevje in občasne bolečine v glavi so se izpremenile v latentno živčno bolezen. Pred boleznijo, in to še pred do-brimi tedni, se je živavno udeleževal življenja v naših društvi, bil je čvrst Sokol, dober sportnik in navdušen šahist. Osebo je bil velesimpatična pojavla, vsestransko naobražen in vedno duhovit družabnik. Poročil se je lani z gospo Zoro rol. Dolničarjevo. Poleg žalujoče matere in vdove za-pušča šele tri mesece staro hčerkico, Vsa Ljubljana, ki je pokojnega poznala in ga cenila, dell s težko prizadetimi globoko so-čutje.

Požar na Vačah

Litija, 22. junija. Na Vačah pri Litli je izbruhnil včeraj popoldne okrog pol 15. požar, ki bi lahko postal usoden, da ni bila domača požarna bramba takoj na mestu.

Osemletni Ciril J. z Vač se je igral v kozolcu posestnice Ivane Bregarjeve, ki se nahaja v Ameriki. Nekje je staknil vžiga-lice ter jih prižigal. Ena mu je padla iz rok in takoj se je vnela posušena detelja. Kakor bi trenil, je bil ves kozolec v ognju. Na vpitje dečkovo so prihitei sosedje, pa tudi požarna bramba je stopila takoj v ak-cijo. Kozolec in kar je bilo v njem, ni bil več mogoče rešiti, pač pa se jim je posre-dilo ogenj lokalizirati in s tem preprečiti katastrofo.

Največ škoda ima oskrbnik Bregarjeve-ga posestva g. Anton Zarnik. Niti on, niti Bregarjeva nista bila zavarovana, radi te-ga je škoda tem bolj občutna.

Posestnike, vsaj one v bližnji okolici, bo morda ta dogodek izučil, kako nespametno je, odlašati z zavarovanjem posolij. Za-lostnih dokazov je pač že dovolj.

† Marti Pivkovi v spomin!

Bila si nam vedno dobra prijateljica in tovarišica. Ko je zavalil čez ravan snežni dih ledene zime, mu Tvoja rahlemu cvetu podobna narav ni bila kos in bolezni Te je vrgla na melike blazine. Dolge mesece si se borila proti beli ženi, ki je vedno bolj

zahtevajoče stegovala svoje roke po Tebi. Me smo Ti skušale v tem boju pomagati s tem, da smo Te v Tvoji bolezniz z besedami, s smehom, z gobdo kratkočasile in bile smo srečne, kadar se je pokazal na Tvojih ustnih oiajšujoč, prijazen smehljaj. Zlato materino srce je delo noč in dan nad Teboj, klicalo zdravnike, da ji rešijo njeno dete in ni imelo druge skrbi, kakor oču-vati nežno cvetko Tvojeje življenja pred pogubno pomladansko slano. Njene molitve in naš kljci so ostali brez uspeha.

O prvem velikonočnem sijaju Te je spre-je-la zemlja, naša vesoljna mati v svoje na-ročje in Tvoja duša sanja sedaj san v več-nem življenju in večni lepoti gor nad zvez-dam. Sredi šolskega leta si nas zapustila, sedaj, ko ostavljamo razred brez Tebe, sprejmi od svojih tovarišic skromni vene-c nežnih čustev v stalni spomin. — Učence H. b razreda III. realne gimnazije. 1115

Izgubljena tožba mariborske škofije

Maribor, 23. junija. Poročali smo že, da se borijo v Mariboru za politično moč klerikalciz s socialisti trenutno najbolj s tožbami, s katerimi upajo uničiti socialistično stranko na ta nač-in, da bi jo udarili gnotno s sodnimi in advokatskimi kaznimi in stroški njenih vo-diteljev. A podoba je, da bodo pri tem bo-ju le klerikalciz pogoreli in izgubili bitko na celi črti. S tožbami nimajo uspeha, odpor med delavstvom proti klerikalizmu pa je ravno radi tega šele zrastle, ker pač vsak priprist človek uvideva, da gre klerikal-nim voditeljem le za naševanje.

«Slovenec» je iz Maribora že ponovno poročal o tožbi proti uredniku Erženju radi članka o pouku religije v šoli, ki ga je objavila mariborska socialistična «Volks-stimme» v majniški prilogi. Državno prav-dništvo te majniške številke ni konfiriralo in ni urednika radi ničesar obtožilo. Pač pa je pozneje vložil ordinarijat lavantinske škofije po proštu Martinu Matku na držav-no pravdnštvo ovadbo radi tega članka in zahteval, da se urednik Viktor Eržen ob-toži po čl. 50 t. z. radi zlonamernega oma-lovaženja in žaljenja vere. Državno pravdnštvo je tej zahtevi škofijskega ordi-narijata ugodilo in res obtožilo urednika Eržena po čl. 50 tiskovnega zakona.

Obtožba je vzbudila v vseh krogih pravo senzacijo in vse je z napetostjo pričako-valo, če bodo dobili tudi v Mariboru pro-silni opičji proces, kakor ga je nedavno do-zivel Amerika in Poljska. Urednik Eržen pa je vložil na to obtožbo po svojem za-govorniku, odvetočku obširen tožbeni od-govor, v katerem se protivi obtožbi in do-kazuje, da gre v inkriminiranem članku za povsem resno polemično razpravo o pouku religije, zlasti gotovih mest iz sv. pisma v šoli. Članek prihaja do zaključka, da naj se v šoli poučuje rajši moralna, verouk pa na zahtevo staršev izven šole po duhov-nikih v cerkvi, župnišču ali kjerkoľ določi to dotična cerkev ali starši. To je tudi v programu socialistične stranke in je zato tem bolj dopustno razpravljanje o takšem predmetu programa v programatični prilozi majniškega časopisa. Podobno so o istem predmetu in tudi o inkriminiranih dejstvih iz sv. pisma razpravljal največji svetovni učenjaki, ne da bi jim kdo radi tega očital zlonamerno žaljenje vere. Članek pa je bil vzeti iz dunajske revije «Der Freidenker».

O tem ugovoru na tožbo je odločil isti ti-skovni senat, ki je nedavno na znano tož-bo mariborskih duhovnikov prisodil ured-niku Erženju trimesečno zaporno in še de-narno kazni. V tem primeru pa je isti se-nat ugodil Erženovemu ugovoru proti ob-tožbi in pravkar izdal odločbo, ki je že pra-vomočna, da se tožen urednik Eržen ne stavi pred sodišče, torej ne obtoži po čl. 50. tiskovnega zakona. To odločbo je v-skovni senat obširno utemeljil in pravi, da bi moral za obtožbo po čl. 50. t. z. storilec pokazati namen, žaliti versko čustvo. Pisa-telj inkriminiranega članka pa je nameraval samo izraziti naziranje, da naj se na-mesto naukov kake konfesije poučujejo in goje splošna moralna in etična načela. To naziranje skuša pisec tudi utemeljit s tem, da so nekatera mesta sv. pisma nerazumlj-iva in da tudi nasprotujo današnjemu poj-movanju o moralu. V to svrho navaja tudi posamezne zglede. Ker pa je vsak svetovni nazor svoboden, sme tudi vsakdo svoje naziranje opreti z d'kazali in tako počuti v poljudno znanstveni obliki svoje čitate-lje. Ako se uvažujejo te okolnosti, pravi sodna odločba, ne more biti govora o tem, da bi bil imel pisec izključni namen, pre-kljajati Boga.

Sodna odločba se tudi pravi h koncu: «Splošno pa je znano, da so nekatera me-

sta — posebno iz sv. pisma stare zaveze, na katera se pisec v prvi vrsti sklicuje, — nerazumljiva in tudi taka, ki ne odgovar-jajo sedanjim moralnim načelom.»

Kakor je videti, torej zgodnje iz SLS v Mariboru nimajo posebne sreče s svojimi tožbami. Povrh tega se je začela ost sedaj tudi še v drugo smer obračati proti njim po pregovoru: Kdor seje veter, žanje vi-har. Pri okrožnem sodišču je teče cela vr-sta tiskovnih tožb proti voditeljem iz SLS tabora. In tak j smo zadeli resnico, ko smo trdili, da imajo pri SLS slabe prijatelje v omih, ki jih tirajo v nepotrebne tožbe.

Strašno neurje v Ratečah na Gorenjskem

Vremenska katastrofa z nalivom, točo in strelo kakor ob sodnem dnevju.

Kranjska gora, 23. junija.

V sredo 22. t. m. je zadela našo ob-mejno občino Rateče na Gorenjskem strašna nesreča. Po krasnem solnčnem dnevu je prihrumela na večer okrog 18. s koroške strani nevihta s točo in vi-harjem.

Nastala je vremenska katastrofa, ka-kršno ne pominjo najstarejši ljudje. Tekom 10 minut je bil ves trud že itak komaj se za obstanek borečega rateške-ga kmeta uničen.

Med bliskom in gromom se je vsula gosta toča, ki je v kratkih minutah pokrila njive in travnike s plastjo debelo do 20 cm. Polja, ki so ravno letos obe-tala dobro letino, so se izpremenila v čisto zimsko pokrajino.

V Ratečah je vladala groza, strahot-nejša kakor ob vsakem požaru.

Vihar je divjal s tako silo, da se je tresla zemlja in se šibila slemena. V vasi misi je po državni cesti voda nanestla toliko toče, da je bila cesta po nekaterih kra-jih zasuta do pol metra višoko in še več.

Bil je praveciti sodni dan. Brez pre-sledka je udarjala strela. Z zvonika je klenkal plat zvona, ženske in otroci so drhteč jokali od groze. Mnogo ljudi ni moglo niti pravočasno pobegniti s polja domov, ker jih je nevihta zajela na prostem in so torej morali poiskati najbližje zavetišče. Nekateri so v strahu pred treskačo strelo legli na zem-ljo in jih je tolkla toča.

Ker je med neurjem tudi strašno lilo, so

hudourniki v kratkih trenutkih poplavili vas in je voda zalila domove in hleve. Komaj so rešili živino, nekaj drobnice pa je potonilo.

Poškodovanih je mnogo hiš, kajti to-ča je bila debela kakor oreh in leži še danes po polju in cestah ter jo morajo odmetavati, kakor pozimi sneg. Nevihta je, kakor rečeno, prišla s koroške strani, kjer je prej istokotno moralo razsajati strašno neurje. Usmerila se je preko Rateč na jug čez Ponco, tako da je so-sedna občina Kranjska gora s Podko-renom ostala obvarovana. Lahko bi se reklo, da je to bil praveciti zračni plaz neurja, ki se je potegnilo preko Rateč.

Pomoč je v Ratečah nujno potrebna. Ljudje so ob ves pridelek in ne vedo s-čem se bodo preko zime preživljali. Uničeni niso samo vsi poljski pridečki. Tudi trava na travnikih in pašnikih je tako zbita, da živina ne bo imela po-trebne prehrane niti čez poletje, a kje za jesen in zimo.

Dolžnost merodajnih faktorjev je, da prisokotijo strašno prizadeti občini na pomoč s podporami v gotovini in natu-raljnih, posebno tudi z žitom in krom-pirjem za seme, da se bo tekem poletja vsaj kolikorotoliko popravila škoda, ki jo je povzročila vremenska katastrofa.

Vlom v poštni urad Medija-lzlake

Litija, 23. junija. Medijske toplice pri Zagorju v srecu li-tijskem so znane kot prijazen kraj, v kater-ega so začeli prihajati tudi letoviščarji, ker se je kopalna sezona že otvorila.

V včerajšnjih popoldanskih urah pa sta se pojavila dva cigana, ki sta takoj vzbudila sum, da nista prišla samo na oddih. In res, kmalu se je izkazalo, da je sum upravičen . . .

Danes ponoči sta se spravila nad poštni urad. Poskušala sta pri večnih vratih, pa ni šlo. Nato sta s silo odstranila mrežo na okno do pisarne. Lotila sta se takoj posla. V tla pritrjene železne poštne blagajne nis-ta mogla odpreti. Zato sta jo s silo od-trgala s tal v namenu, da jo odpreta na bolj skritem kraju. Bala sta se namreč preve-likoga ropota, da ne bi zbudila poštnega starelšine, ki prenočuje v sosednjem stanovanju.

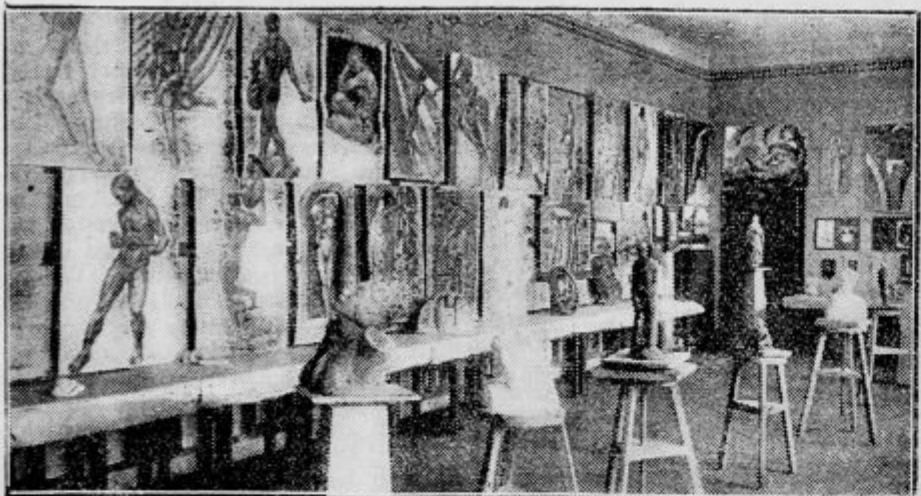
Predno sta odšla, sta začela zalezovati za drugim plenom. Nabrala sta si najrazličnej-ših potrebščin! Srebrno uro, žepni nožek, škarje in kos sira. Vzela sta tudi ves drob-čič, ki ni bil zaklenjen, v celem 9 Din.

Po temeljitem pregledu sta se odpravila na pot. Ko sta pa hotela zlesti skozi okno, jima je padla blagajna iz rok. Ta ropot je zbudil poštnega starelšino, ki je pritekel tak-voj v pisarno. Oba vlomilca sta seveda zbežala in odnesla samo naštete malenkosti.

Poštni starelšina je prijavił zadevo žan-darmerijski stanici, ki je odšla takoj na lov. Dopoldne so že aretirali oba osumnjen-ca. Sta to cigana: Matevž Gril in Ivan Gartner. Prvotno sta krivdo zanikala, pozneje sta vse priznala. Zanikata le, da nista ho-tela denarja «vrkasti», temveč le vzeti ozi-roma si ga izposoditi. Pravita tudi, da sta imela namen denar pozneje vrniti.

Orožniška patrolja je Grila in Gartnerja prepljajala k pristojnemu litijskemu sodišču, kjer sta bila od tamkajšnjega sodnika go-spada Trojeta takoj zaslišana.

Z današnjim popoldanskim vlakom sta že bila oddana v ljubljanske zapore. Gril in Gartner prideta najbrže pred ljubljansko poroto, in to že v jesenskem zasodanju.

Pogled v razstavo kiparskega oddelka na Tehnični srednji šoli v Ljubljani.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska opera:

Petek, 24.: «Tajda». A.
Sobota, 25.: «Poljska kria. Opereta. Izven.
Nedelja, 26.: «Sevski brivce». Gostovanje v Celju ob 15.

Mariborsko gledališče:

Petek, 24.: «Kar hočete» A. in C. Premijera
Sobota, 25.: «Kar hočete». B. in C. Kuponi.
Zadnjič.

Zadnje mariborske gledališke predstave v letošnji sezoni. Mariborsko gledališče zaključuj svojo letošnjo sezono že v soboto 25. t. m. Zadnji predstavi sta: v petek premijera prekrasne Shakespearovcve komedije «Kar hočete» (za abonma A in C), v soboto pa repiza istega dela (za abonma B in C). Hugolin Sattner: «Tajda». Danes, v petek zvečer ob 8. se poje v ljubljanski operi zad-njič v sezoni Sattnerjeva opera «Tajda». Za-sedba običajna. Predstava se vrši za abo-nente reda A.

Opozarjamo na uprizoritev Nedbalove operete «Poljska kria», ki je pred leti bila s tolikim priznanjem sprejeta na našem odru. Glavne vloge so v najboljših rokah in prepričani smo, da bo imela opereta, ki se odlikuje po izredni muzikalnosti, splošen uspeh. Premijera je v soboto 25. t. m.

Celjane in vso celjsko okolico ponovno opozarjamo na gostovanje ljubljanske opere v celjskem mestnem gledališču, ki se vrši v nedeljo, dne 26. t. m. ob 3. popoldne. Glav-ne vloge pojo ga. Lovšeta, gđ. Potučkova, dalje gg. Banovec, Betetto, Janko in Zupan. Izvaja se opera «Sevski brivce».

Nedbalove opereto «Poljsko kria», ki se poje v soboto v ljubljanski operi, dirigira ravnatelj opere gosp. Mirko Polič.

Sporod II. javne produkcije gojencev konservatorija v Ljubljani, ki se vrši danes, v petek, dne 24. t. m. ob 8. zvečer v Filhar-monični dvorani: 1.) Moniško: Arja iz opere Halka, poje Ovsenič Franja. 2.) Rave-ľ: Sonatina za klavir, Orel Vladimir. 3.) a) Lajovic: Romanca; b) Nevak: Balada. Poje Vedral Ljudmila. 4.) Dvořak: Balada, za gosli, Šušteršič Vinko. 5.) Debussy: Pre-

lude, Sarabande, Tocata. Igra na klavirju Šivic Pavel. 6.) a) Kienzl: Pesem Magdale-ne iz opere Evangelnik; b) Rubinstein: Gozdna čarovnica. Poje Jeglič Ana. 7.) a) Stolcer - Slavenski: Jugoslavenska pesem; b) Dijanov: Lirični komadi za gosli, Pfeifer Leon. 8.) Stolcer - Slavenski: Jugoslavenska svita za klavir, Valjalo Marta. 9.) Strauss: Dolina, poje Rus Marjan. Posamezne nasto-pajoče gojenice spremljajo na klavirju Vogelnik Marica, Šivic Pavel in Valjalo Marta ter prof. Ivan Noč. Vstopnina prosta, sprejema-jo se le prostovoljni prispevki za kritje stroškov. Ravnateljstvo vabi starše gojencev in one, ki se zanimajo za napredek naših glas-benošolskih zavodov, k obilnemu posetu pro-ducejki.

«Obiliceva» turneja po Južni Srbiji. Beo-grajsko akademsko pevsko društvo «Obilic»-evidne dne 1. julija na daljšo turnejo po Juž-ni Srbiji. Inicijativo za turnejo je dal kralj Aleksander. S pevi bosta potovala dirigen-ta Lovro Matačić in Branko Dragutinović ter predsednik društva dr. Aleksander Leko. «Obilic» poseti sledeče kraje: Niš, Skopje, Tetovo, Resan in Bitolj. Na Kajmakalanu bo zadržanica za padlimi junaki. S Kajma-kalanu odlože pevci v Solun in Žejtlinik. Potem pa bodo koncertirali še v Gjevveliji, Velesu, Stipu, v Kočanah, Strumici in v okoliških krajih.

Pozor! Pozor! Pozor!

ONA vas bo očarala!

Kdo?

„Preganjana žena“

Novi roman «JUTRA»

Začetek na Vidovdan

Domače vesti

Z ljubljanske univerze. Na ljubljanski univerzi je prošlo sredo g. Viktor Kersnič s prav dobrim uspehom diplomiral za roudarskega inženjerja.

Iz zdravniške zbornice za Slovenijo. V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo je vpisan dr. Franjo Radšel, zdravnik v zdravilišču na Golniku.

Carinsko-kemični laboratorij v Mariboru. Generalna direkcija carin je odredila, da se v Mariboru osnuje carinsko-kemični laboratorij. V to svrhu je odobren kredit v znesku 50.000 dinarjev.

Nagrade članom izpraševalnih komisij za strokovne izpite. Glasom novega pravilnika trpi vsak kandidat, ki opravlja izpit, honorarje za člane in zapisnikarje izpraševalnih odborov. Velikost honorarja se določa za vsakega člana od vsakega kandidata in sicer: za izpite iz strok I. kategorije, v katere spadajo tudi sodniški, inženjerski, itd. po 100 Din; za izpite II. kategorije po 80 Din in za izpite III. kategorije po 50 Din. Zapisnikarju izpraševalne komisije pripada od vsakega kandidata za 20% manjši honorar, nego je določen za člane komisije.

Kr. generalni konzulat Italije v Ljubljani si dovoljuje objaviti, da bodo konzularni uradi radi preselitve iz Selenburgove ulice na Erjavčevco cesto št. 11. vključno od 25. do 29. t. m. za publiko zaprti. Vendar se bo v nujnih zadevah izdal vizum za potovanje v Italijo 25. in 27. t. m. med 9. in 12. uro dopoldne v navadni sobi v Selenburgovi ulici. Obenem se objavlja z veljavo od 30. t. m. nadalje: V svrhu preprečenja, v kolikor je to mogoče, dolgega čakanja pri pisarni kr. konzulata se določa, da se izdaja vizum za vstop v kraljevino Italijo prošilcem le proti pisni prošnji na za to določeni tiskovini, naslovljeni na kr. konzulat. Tiskovine je izpolniti in podpisati v dveh izvodih. Tiskovine je zahtevati ustmeno ali pisмено v pisarni kr. generalnega konzulata. Razen nujnih slučajev, katerih nujnost je treba dokazati, se bodo vročili potni listi prošilcem šele naslednji dan po predložitvi pisarni kr. generalnega konzulata.

Naš ameriški rojak Frank Kerže v Sloveniji. Kakor javljajo iz Newyorka, je nedavno odpotoval v Slovenijo znani slovenski novinar, lastnik in urednik mesečnika «Čas» g. Frank Kerže. V Newyorku se je medil nekoliko dni ter obiskal svoje prijatelje, s katerimi je pred dvajsetimi leti delal pri «Glasu Naroda». V Sloveniji ostane par mesecev. Proučeval bo tukašnje gospodarske razmere.

Smrtina kosa. V Ljubljani je umrl g. Ivan Jenko, poštni poduradnik v p. in dolgoletni sodnik Občne banke. Vesten delavec v svoji stroki, čvrst značaj je bil in je kot tak užival priljubljenost v krogih svojih številnih prijateljev. V Cerknici je včeraj jutraj umrl tamošnji šolski upravitelj g. Adolf Harml. Bil je dober šolnik in tudi vsestranski delaven izven šole. V Trbovljah je včeraj umrl g. Ivan Dezelak. Tamošnje pevsko društvo «Zvon» izgublja z njim vrlega podpredsednika in simpatičnega pevca. Ostala društva pa agilnega družvenika. Prizadetim rodbinom naše iskreno sožalje, a pokojnim blagospomin!

Uradnega lista. Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti objavila v 67. letnišnji številki uredbu o staranji državnih uslužbencev, ki imajo stanovanje od države ali samoupravnega telesa; nadalje pravilnik o ureditvi in poslovanju državne založbe šolskih knjig in učil v Ljubljani; izpremembe in dopolnitve taksnega in pristojbinskega pravilnika ter izpremembe v pravilih o opravljanju državnega strokovnega izpita vseh administrativnih uradnikov, službojočih v resoru ministrstva za narodno zdravje, za prestop iz pripravljalne skupine v pomožno skupino.

Abiturientom srednjih šol. Zveza lekarniških sodružnikov kraljevine SHS v Zagrebu nas naproša za objavo naslednjega opozorila: Zadnja leta se opaža vedno večji dotok dijakov v lekarniški poklic, mnogo večji, kakor ga stroka potrebuje. Zveza lekarniških sodružnikov smatram za svojo dolžnost in poštenje, da abiturientje srednjih šol opozori, naj se ne posvečajo farmaciji. Radi velikega pritoka v zadnjih letih je že danes več diplomiranih farmacevtov brez službe. Letos in drugo leto bo končalo vseučilnišne študije še po 100 slušateljev farmacije, a tudi dvoletno prakso lekarne bo letos končalo enako število. Zveza torej opozarja abiturientje, naj dobro premislijo, preden se posvetijo temu poklicu. Študijski dopust za enoletni tečaj na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani. Za šolsko leto 1927/28 bo dovoljen trem učiteljem (icam) meščanskih in osnovnih šol v ljubljanski oblasti in trem v mariborski oblasti študijski dopust brez pravič do službenih prejemkov za enoletni tečaj na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani. Namen tečaja je pripraviti učitelje za usposobljenosti izpit iz netja in glasbe za meščanske šole. Prošnje naj se vlože najkasneje do 1. julija pri upravitelju

stvu in do 8. julija pri prosvetnem oddelku velikih županstev.

Za rezervne otilirje. Člani ljubljanskega pododbora, ki so v posesti železniških legitimacij rumsne barve, se opozarjajo, da v svrhu zamene z novimi (bele barve), čim prej vrnejo pododboru in istočasno nakažejo pododboru znesek 10 Din za kolektivno. Od 15. junija t. l. dalje veljajo samo nove železniške legitimacije bele barve. Pododbor Ljubljana.

Sprejem slušateljev v drž. prometno železniško šolo. V državno prometno železniško šolo v Beogradu se sprejme za prihodnje šolsko leto 100 kandidatov. Kandidati morajo dokazati, da so dovršili najmanj šest razredov gimnazije ali realke; vse ostale šole so izključene. Kandidat mora biti jugoslovanski državljan, pravilno razvit in zdrav, mora dobro videti in slišati ter razločevati barve; star ne sme biti nad 21 let. Opraviti mora tudi sprejemni izpit. Šola traja dve leti. Slušatelji, ki dovrše to šolo, imajo pravico do imenovanja za uradnike II. kategorije po zakonu o državnem prometnem osebju. Slušatelji se izberejo po natečaju ter se imenujejo takoj po sprejemu, zdravniškem pregledu in opravljenem sprejemnem izpitu za pomožno železniško osebje po 35. Din na dan ali 1050 Din na mesec. Sprejemni izpit se opravlja iz srbsko-hrvatskega-slovenskega jezika, iz aritmetike in geometrije — program za nižje razrede srednjih šol — in iz občega zemljepisa, specialno iz zemljepisa naše kraljevine. Priprave za natečaj je treba predložiti v priporočenem pismu državnemu prometni železniški šoli v Beogradu najkasneje do 15. julija. Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, dobe brezplačne železniške vozovnice za prihod v Beograd. Šolsko leto se prične dne 1. septembra. Interesente opozarjamo na zapis v 67. številki Uradnega lista.

Iz Rogaške Slatine nam pišejo: Vročni solni dnevi so privabili že izredno mnogo gostov, katerih število se bo v prihodnjem mesecu kakor vsako leto rekordno dvignilo. Pravo sezonsko vrvenje bo v zdravilišču že prihodnje praznike, ko se bo na običajni način proslavil Vidov dan. Prejšnji večer se vrši v zdraviliški dvorani sokoška akademija, na Vidov dan ob 9. pa slovesna služba božja v zdraviliški kapelici sv. Ane in pravoslavnj cerkvi sv. Petra in Pavla. Zvečer pa bo svečana razsvetljava zdravilišča, o kateri trdijo stari gosti, da ostane v nezopaznem spominu vsakogar, ki jo je videl.

300 letnica obstoja deške osnovne šole v Školji Lokj se proslavi v nedeljo, 26. junija po sledečem sporodu: Na predvečer podoknica kumici gospe M. Hafnerjevi. V nedeljo ob pol 9. slovesna maša v župni cerkvi, nato obhod mladine skozi mesto na šol. telovadišče, kjer se vrši slavnost, obsegajoča govore zastopnikov raznih oblasti, pripenjanje spominske traku na šolsko zastavo, deklamacije, petje, pogostitev mladine. Pri prirreditvi sodeluje iz prijaznosti godba domačega gasilnega društva. Upraviteljstvo šole vabi k proslavi posebno še vse učitelje in učiteljice ter veroučitelje, ki so svoj čas službovali na šoli.

Prilpevi razbojniki so delovali tudi v Sloveniji. Prilpi Mall in njegovi najbolj krvoločni pajdaši, šest po števili, ostaleje še dva dni, v Zagrebu, kjer se vršilo važna zaslišanja. Kakor smo že včeraj omenili, so nekateri prilpevi pajdaši pričlenili razširili svoj delokrog tudi preko Sotle. Predsnočnjim je orožniška eskorta odvedla del razbojnikov z zloglasnim Mihajlom Vrbancom v Rajhenburg (Savski Brestovec), kjer so pred tremi leti izvršili vлом in rop v neki manjši gostilni. Eskorto v Rajhenburg je vodil narednik Lazar Kuga, ki je pri dosedanem izsledovanju pokazal izredne sposobnosti.

Kdor hoče najbolj kupiti se naj takoj posluži odprodaje moških modernih obiek ki se vrši te dni pri tvrdki Fran Lukič, Pred školijo 19. Prodaja je za vsako sprejemljivo cen.

Bez mlade žene iz samostana. Kumanovski trgovec Kosta Civković je oddal svojo mlado ženo Jeleno pred tednom v samostan Kartmo, da si zdravstveno opomore v prosti narodi. Te dni pa je nenadoma prejel vest, da je Jelena rano zjutraj odšla iz samostana v gozd in da se ni več vrnila. Orožniki so preiskali vsó okolico, vendar za pogrešano ženo ni sledu. Menihi pripravdujejo, da je Jelena zadnje čase bila zelo zamišljena in da si je skušala čas preganjati s strašnim kvartanjem.

Sreča v nesreči. V bosenskem selu Lužani je predvečerašnjim udarila strela v hišo soljaka Omera Ferije ter povzročila požar, ki se je naglo razširil ter upepelil hišo do tal. V hiši je bilo 19 domačih, vendar na srečo ni bil nikdo poškodovan.

Tihtopljanje saharina. Po podatkih generalne direkcije carin so carinski organi tekom meseca maja zalotili na državnih mejah več tihtopcev saharina ter zaplenili

260 kg saharina, čegar prodajna vrednost znaša okroglo 375.000 dinarjev.

Strelna ubila deklico in konja. V selu Jameni v Slavoniji divjala predvečerašnjim huda nevihta z bliskanjem in grmenjem. Po nevihti so našli na polju mrtvo deklico in poleg nje mrtvega konja. Strela je ubila obo.

Vabimo k veliki ljudski veselici, ki jo priredi podpirani odbor v nedeljo, 26. t. m. na posestvu Janeza Kunca p. d. »Drgala« v Žiberšah s sporedom: godba, ples, šaljiva pošta itd. Začetek ob 15. Vstopnina Din 3 za osebo, Din 6 za družino. Ker je čisti dobitek namenjen fondu za zgradbo nove šole v Žiberšah, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi — Odbor za prireditve veselice v korist fondu za zgradbo novega šolskega poslopja v Žiberšah. 956

Ne zamudite obiskati specialnega zasebnega tečaja za gg. čevljarske mojstre in pomočnike, ki se prične 11. julija t. l. Vse informacije daje g. vod. tečaja J. Steinman v Ljubljani. Zahtevajte prospekt! 945

Kdor bi rad ostal svež in zdrav, naj zavzije vsak teden enkrat do dvakrat pred zajtrkom kupico prirodne grenčice »Franz-Josef«. Uradna poročila iz vojnih bolnic svedočijo, da so vojo »Franz-Josef« radi uživali tudi težko bolni, ker brez neprijetnih občutkov in posledic točno odvajajo. Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Čudežne zdravilne uspehe dosežete pri revmatizmu, krčih, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapenju žil, motenju preosnovne, ostarelosti, kron. kožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladite, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenske Toplice) 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. sept. Vse modern komfort. Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon. 142

Kuščakovičev kalodent je res najboljši pravi vsakdo, kdor ga uporablja. Poskusite tudi Vil Dobj se povsod. 175

Moderno restavracijo s celokupnim inventarjem v centru Ljubljane, oddam takoj samo strokovnjaku. Potreben kapital Din 100.000. Le resne ponudbe pod »Zlata jama« na upravo »Jutra«. 957

Olje za solnčenje Nigerol vam obvaruje solnični peg, solničarice in vam naredi polit enakomerno zagorelo, Steklenica Din 8.—Nudi Drogerija Sanitas, Ljubljana, Prešernova ul. 5. 940

Iz Ljubljane

Iz poštne hranilnice v Ljubljani. Kakor doznavamo, je g. dr. Karl Šavnik, ki je bil nedavno imenovan za direktorja podružnice poštne hranilnice v Ljubljani, nastopil včeraj svoje novo službeno mesto.

Zrelostni izpit na drž. realki v Ljubljani, ki jim je predsedoval ravnatelj Josip Mazl, so se zaključili v sredo 22. t. m. Od 37 pripuščanih pripravnikov, se je priznala zrelost naslednjim 30 kandidatom: Banko Nace, Bizjak Oskar, Čurda Zorko Giesener Miha, Hafner Matevž, Höfler Edvard, Hrovatic Bojan, Jenko Boris, Kenda Janez, Klemenč Božidar, Kovačič Oskar, Krainer Friderik, Logar Maks, Logar Stanko, Malnarič Ivan Medved Jurij, Pajk Milan, Peterneč Miroslav, Pinterič Ivan, Podgorinik Rudolf, Puppis Karel, Rantaša Adolf, Rojina Marija, Schusterschitz Adolf, Semen Albin, Sketelj Ivan, Turk Uroš, Valentinčič Fran, Zimerman Adolf in Kodran Josip. — Ostalih 7 kandidatov ponavlja izpit v septembru.

Umrla je snoč ob 11. gospa Smiljena Kuni Oražmova, roj. Jerman, sorproga prokurista Ljubli. kreditne banke. Smrt jo je dohitela v najlepši dobi, pokojna gospa je dopolnila ledva 29 let. Bila je agilna, požrtvovalna, tiha delavka v naših narodnih družinah in se je posebno zanimala za sokoško in narodno obrambno delo. Neizmerno mnogo ljubezni je poklajnala svojim mali obitelji. Bila je vzorna vzorec in mati in je kot taka uživala vse simpatije v poznajnih krogih. Vsi, ki so jo poznali, jo bodo težko pogrešali, posebno pa prizadete rodbine. Pogreb se vrši v soboto pop. ob 16.

Krožek mestnega uradništva vabi svoje člane, da v čim večjem številu spremljo blagopokojnega mestnega gradbenega nadsvetnika g. inž. Viktorja Zupanca na njegovi zadnji poti.

Stanovanjski sodišče I. stopnje v Ljubljani razglašajo, da se pri tukajšnjem stanovanjskem sodišču v času od 1. do 31. julija t. l. ne vrše nobene razprave.

Kresovanje na Rožniku, ki ga drugo nedeljo, 3. julija popoldne in zvečer priredel društva za zgradbo sokoških domov v Sp. Šiški, na Viču in Trnovem, bo pokazalo da se vračajo zopet oni lepi predvojni časi, ko so bile kresne veselice na Rožniku najprivlačnejša zabavna prirreditve Ljubljancem. Ljubljancem sta čut romantike ter ljubezen do mle narave in do neprisiljene zabave prirriena. Ni čuda, da mu je eden najmlajših krajev oddih in uživanja prirode naš idilni Rožnik z belo cerkvico, divnim razgledom in senčnim gozdom. Zato so si naši vrli sokoški delavci zbrali ta priljubljeni kraj, da na gričku poleg cerkvice priredijo po starem slovenskem narodnem običaju kresovanje. Ob sebi umevno je, da

OBVESTILO.

Cenj. odjemalcem javljam, da sem kot bivši dolgoletni poslovodja moškega oddelka pri tvrdki P. Magdič v Ljubljani vstopil v novo otvorjeno modno trgovino

BERKO, kot družabnik in poslovodja.

Vljudno prosim cenj. odjemalce, da mi svojo dosedanjo naklonjenost blagohotno ohranijo tudi sedaj, ko bom deloval samostojno pri tvrdki BERKO, Dunajska cesta 5.

Z odličnim spoštovanjem **IVAN UCAK**.

bo že popoldne preskrbljeno z raznimi zabavnimi točkami za prijetno zabavo, pa tudi za dobro in cenno potrebo. Pri kresnem rajanju ob zvokih dveh polnoštevilih godb bo prišlo na račun plesa željno mlado in staro. Ker so se ob staroslovenskih praznikih prirejale tudi streške tekme, bo na rožnikem kresovanju dana prilika tudi našim »ostrostrelcem«, da se poizkusijo. Seveda bo prireditelj v modernem slogu in nagrade za najbolje bodo odgovarjale sedanjim običajem. O drugih točkah popoldanskega sporeda bomo še poročali. Od večernega sporeda omenjamo le originalno, po starih običajih posneto »slovo od zahajajočega solnca«. Ob divni iluminaciji bo nato zagorel kres, z njim pa bodo po slovenskih šegah kresne igre in večerna zabava v gostilniških in vrtnih prostorih različnih razstavarij. Ker je prireditelj namenjena okrepitvi fondu za zgradbo naših treh ljubljanskih sokoških domov, pričakujemo številnega obiska narodnega občinstva.

Pozdravni večer s koncertom na čast udeležencem pokrajinskega sokoškega zleta v dne 27. 28. in 29. t. m. se vrši v ponedeljek, dne 27. t. m. točno ob osmih zvečer v veliki dvorani Tabora. Sodelujejo z izbranimi pevskimi točkami Pevski zbor Sokolov, Zepičev kvartet, Sentjakovski pevski zbor in pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Prirreditelj bo lepa in se vrši pri pogrnjenih mizah, med koncertom, ki bo kratek, se ne bo serviral. Sokolstvo in občinstvo vabimo, da ta pozdravni večer poseti!

Pokrajinski sokoški zlet v Ljubljani. Mestna občina Ljubljana bo razobesila ob priliki V. pokrajinskega sokoškega zleta JSS v Ljubljani v dne 26. do 29. t. m. v pozdrav došlim gostom na vseh mestnih poslopih zastave. Mestni magistrat vabi vse gg. hišne posestnike in ostala meščanstvo, da okrasijo svoje hiše, ozioroma okna z zastavami.

Vpisovanje šoloobiskujoče dece za šolsko leto 1927/28, se vrši na prvi dekliški državni osnovni šoli (Sv. Jakob), na II. dek. drž. osnovni šoli (Graben) in na IV. dekliški državni osnovni šoli (Prule) v Ljubljani dne 1. in 2. julija v času od 9. do 12. ure. Novinci naj prineso s seboj izkaz o cepljenju koz in izpisek iz krstne knjige. Učenci in učence, ki so že hodili v eno zgoraj omenjenih šol, se bodo vpisovali na podlagi razrednih knjig izza šolskega leta 1926/27. Zglasiti se morajo vsi učenci in vse učence, kakaj le tako bo mogoče dognati natančno število onih, ki bodo še hodili v eno zgoraj omenjenih šol, oziroma onih, ki so odšli v meščanske in druge šole. Vpisnina znaša 5 Din. — Šol. uprave zgoraj omenjenih šol.

Zletne knjige, za sokoški zlet bodo od petka nadalje v razprodaji po vseh ljubljanskih knjigarnah in trafikah in sicer: a) sporedi za vse dni in zletna navodila po Din 3, b) Zletni album — Slovenija v slikah po Din 12, c) Sokoški Tabor (zgodovina, popis stavbe, načrti, prezeči, mnogoletni odborniki, ki so vodili stavbeno delo, nevezano po 16 Din, vezano 20 Din. Vstopnice za posamezne dni v predprodaji od sobote do srede v Tiskovni zadrugi, Prešernova ulica. — Zletni znak po 20 Din, ki opravičuje prost vstop k vsem tekmam na k telovadi V. pokrajinskega zleta (stojišče) se dobio v zletni pisarni na Taboru. 955

Občni zbor ženske sentjakobskotrnove podružnice sv. Cirila in Metoda se bo vršil v petek 24. t. m. ob 16. v društvenih prostorih v Narodnem domu. 959

Akademsko abstinentno društvo »Treznost« na ljubljanski univerzi vabi svoje člane in prijatelje na sestanek, ki se vrši danes, dne 24. junija ob pol 15. uri v balkonski dvorani univerze z dnevnim redom: 1.) Poročilo o skupščini »Treznosti«, ki se vršila 11. t. m.; 2.) Priprave za kongres Saveza »Treznosti« od strani akademске omladine, zlasti z ozirom na predloge akademskega abstinentnega društva »Preporod« v Zagrebu.

Klicanje rešilne postaje. Ker se lahko dogodi, da gasilske in reševalne postaje na telefonsko številko 2209, ki ji je določena, ni mogoče priklicati, če je direktna zveza med njo in pošto pokvarjena, opozarjamo občinstvo, da v takem primeru kličete telefonsko številko 2650 ali pa 2012, nekar se bo zveza dobila z rešilno postajo potom magistratne hišne centrale.

Pobegli deklici. V meščanski šoli v Sp. Šiški so v sredo dobivali zrelostna spričevala. V šolo je zjutraj odšla tudi 15 letna učenka IV. meščanskega razreda Albinca R. stanujoča v Zg. Šiški št. 50 ter izvedela, da ni napravila zrelostnega izpita. Enako usodo je delila tudi njena sošolka Josipina J. stanujoča v Žibertovi ulici 33. Obe sta se dogovorili, da se ne vrneta več domov. Sklenili sta pobegniti v svet. Preskrbeli sta si nekoliko drobiža in res neznanokam izginili.

Policijska kronika. Ljubljanska drobnakronika je kljub početni dobi in početnicam še vedno nekam živahna. Krokariji se nečelo umiriti in ponočne razsajanja na ulicah je več ko preveč. Ne mirujejo tudi ne tatovi, ki prežijo na vsako priliko. Maji prepri posebno v hišah, kjer žive

stranke nekam stisnjeno, so na dnevnem redu, opažati pa je, da so ženske vse bolj hude in bojevite kakor moški, ki krenejo raje v gostilno in se tam pogovore samo semtertja tako »zagvisno«, da prileti tudi kak kozarec v speno če ne v glavo. Največ preglastic pa delajo stražnikom in policiji v splošnem razni neprevdli in brezobzirni vozniški, kolesarji in motociklisti in avtomobilisti ter drugi, ki ne pazijo dovolj na predpise cestnega policijskega reda.

Prepir, pretep in posledice. Ko je šel predsnočnim letparki vajenec Gregor F. nič hudega sluteč mimo vhoda stanovanjske barake Frana R. je ta nenadoma skočil do njega in ga udaril po glavi. Nato sta se jela prepirati, nakar je prihitala ven še France-tova žena Ana, ki se je tudi zapirala v Gregorja. Oba sta ga pošteno obdelala. Konec je napravil šele stražnik, ki je ločil sdrto trojico. Pretep je povzročil meddružinski prepri, ki v stanovanjskih barakah niso redki. Končno besedo v takih zadevah ima navadno sodišče.

Nezgoda, hišna posestnica 66 letna Helena Kosmač, stanujoča v Cerkveni ulici št. 9, je v sredo popoldne vozila z enovprežnim vozom po Ižanski cesti proti Barju. Blizu hiše št. 21 pa ni mogla z vaje-let obvladati že pol slepega konja, ki je krenil v stran ter padel z vozom vred v 2 metra globok obcestni jarek. Bliznji sosedje ter mimoidoči so le s težavo potegnili konja in voz zopet na cesto, da je mogla ženska k sreči popolnoma nepoškodovana zopet naprej.

Vlom v trafiklo. Snoč je vvlomil neznan lopov v trafiklo v Smiti ulici ter odnesel tobaka in cigaret v vrednosti 1400 Din.

Iz Maribora

Železničarski protestni šoh. Radi redukcij v delavnihah državnih železnic v Mariboru se bo vršil danes zvečer v Göt-zovi dvorani protestni šoh. Redukcije mezd so še mnogo huše, kakor se je prvotno domnevalo. Znihanje znaša povprečno 30%, kar pomeni dobesedno ruho in katastrofo za naše delavstvo. V delavnihah je okrog 1500 delavcev različnih strok. Nepopolno ogorčenje pa je vzbudilo med delavstvom poročilo današnjega »Slovenca« o govoru klerikalnih poslanecv na seji finančnega odbora v Beogradu, kjer so izgubljali besede za železničarje, govorniki skozi beogradska okna o potrebah mariborske delavnice, dočim so takrat, ko bi res lahko kaj storili za delavstvo brez protesta odglašovali z radikali tedanji premarhni proračun. Tedaj se noben mariborski klerikalni poslanec ni zganil za železničarje mariborskih delavnice. Direkcija je sporočila vodstvu mariborskih delavnice, da mora vsem delavcem za toliko znižati plače, da bo lahko izhajalo z vsotami proračuna, do konca leta, kakor so jih znižali klerikalci in radikali ob sprejemu tega proračuna. Jasno je tudi vsakemu preprostem delavcu, da nosijo odgovornost za proračun mariborske delavnice edino mariborski klerikalci in radikali, ker beogradski radikali seveda ne morejo biti zadostno poučeni o mariborskih razmerah.

Iz Celja

Redni sestanek članov kraljeve organizacije SDS za Celje bo danes dne 24. t. m. točno ob pol 21. v kavarniški sobi Celjskega doma. Prilidite množeštevilno!

Reklamacije za volitve v Narodno skupščino. Sornišljenikv mestu Celju! Prepričajte se ali ste v volilnih imenikih, ki so razporeženi na mestnem magistratu. Reklamacijsko postopanje traja samo do 30. jun. Javite se v taštvu SDS, ki Vam bo dalo vsa potrebna pojasnila ter Vas bo vrekamiralo. Vsak izgubljen glas bo v prid našim političnim narodnim nasprotnikom.

Podružnica Lovskega društva v Celju si je ustanovila svojo lovsko knjižnico. Opozarja svoje članstvo, da posluje podružnični knjižničar vsak ponedeljek od 18. do 20. ure v lovski sobi hotela Balkan. Hkrati prosi knjižničar g. učitelj Zdošek vse lovce in prijatelje lova, da darujejo podružnici knjižnici stare knjige in revije, ki bodo dobro služile svojemu namenu.

Golašpartelje. Tako splošno imenujejo celjski in okoliški delavci kleroradikalno nemško koalicio v Celju. To umestno ime se je bo, kakor kaže, tudi stalno prije-lo.

Popust voznih cen pri izletniških in kopalnih vlakih. Generalna direkcija državnih železnic dovoljuje za dobo od 26. julija do 30. septembra 1927 50% popust normalnih voznih cen izletnikom in kopalcem v II. ali III. razredu izletniških vlakov. Za Celje prihajajo v poštev naslednji vlaki: na progi Celje-Velenje vlak št. 4518, ki odhaja iz Celja ob 4.15 in prihaja v Velenje ob 5.35 ter vlak št. 4517, ki odhaja iz Velenje ob 20.28 in prihaja v Celje ob 21.59. Na progi Celje-Rogaška Slatina pri vlak u št. 514/6832, ki odhaja iz Celja ob 7.45 in prihaja v Rogaško Slatino ob 9.13 ter pri vlak u št. 6837/523, ki ortaja iz Rogaške Slatine ob 11.44 in prihaja v Celje ob 19.07.

Čigav je dežni plašč? Dne 3. maja 1926 je pustila neznaná oseba na hodniku Urhove hiše na Savinjskem obruču en zavol v katerem je bil dežni plašč. Sumi se, da je bil ta kje ukraden in pozneje nalašč podvržen. Plašč se nahaja na celjski policiji

TUDI AMERIKA ima svojega PAT IN PATACHONA Ljubljanskemu občinstvu se predstavlja prvič v kolosalni burki IZZA FRONTE

Iz Kranja

Samomorilen poskus mladega dekleta.
Tukajšnje prebivalstvo je imelo preteklo sredo senzacijo, ki jo je povzročil ponosen samomorilni poskus mladega dekleta. Sreda je bila lep solnčen dan, ko je sklenila Antonija G., komaj 18letno dekletko, stanujoče v Goričah št. 24, likvidacijo življenja. Prejšnji večer je prišla Tončka k svojim poznanim družini ter je napravljala vtis, da nekakj kuje v sobi. Vendar niso na to polagali dovolj resnosti. V sredo je zastavila svojo srebrno verigo ter kupila šestnajstinko lizola. Na polju nad železnim mostom nad Mayerjevo elektrarno je okrog 13. izpila lizol in se kmalu onesvestila. To sta opazila dva monterja in orožnik. Takoj so poklicali telefonično zdravnika dr. Glombića, ki se je pripeljal na lice mesta, ji izpral želodec in jo tako rešil zahtodne smrti. Prepeljali so jo na postajo Prosto-voljnega gasilnega in reševalnega društva, kjer je prišla do večera k zavesti. Tončka, ki napravljala vtis korajžnega dekleta, je izpovedala, da je izpila lizol v samomorilnem namenu zato, ker se je hotela rešiti težkih razmer v domači družini.

Prve kandidatne liste v Kranju. Včeraj je vložila SDS kandidatno listo z nosilcem županom G. Cirilom Pircom, ter klerikalci, z nosilcem gostilničarjem Kumercom Ivanom. Pričakuje se, da tretja lista «gospodarska» tkzv. malkontentov, tako da bodo v skupnem le tri liste pri občinskih volitvah dne 24. julija.

Zaključek gledališke sezone v Strazhišču. V soboto 25. t. m. ob 20. in v nedeljo 26. t. m. ob 16. zaključil Sokolski Order v Strazhišču na lastnem odru letošnjo sezono z dramo «V nizavi». Opozarjamo občinstvo na to prireditev aglinih Straziščanov.

Licitacija poštno vojnje. Tukajšnji izvozeček Leopold Lenardič je dobil prevoz pošte Kranj-kolodvor in Kranj-Kokra do oktobra 1928. za 6000 Din.

Važno za vojne obveznike. Mestno županstvo kranjsko razglasa vsem vojnim obveznikom letnikov 1877. do 1906. in dalje dajanje živine in vozil, da pridejo v nedeljo, 26. junija točno ob 7. zjutraj na živinski trg v Kranju, kjer se jim bo objavil vojni razpored za l. 1927. Priti ni treba rezervnim oficirjem, ki so sprejeti v našo armado, stalno in začasnospesobnim in onim, kateri se niso odslužili kadrskega rokka. Proti vsakemu, ki bi neopripravljen izostal, se bo kazensko postopalo.

Povečanje Prešernove kočnice na Stolu. Odbor kranjske podružnice SPD se je definitivno odločil za povečanje Prešernove kočnice pod vrhom Stola. Stroški za prizidek, ki bo obstojal v pritličju iz ene velike in v podstrežju iz več manjših sob, so preračunani na okroglo 57.000 Din, in sicer za transport 25.000 Din, za delo 17.000 Din in za material 15.000 Din. Podjetnik Leopold Zupan iz Zabreznice prične prihodnji teden z gradnjo. Tako povečana Prešernova kočnica bo lahko zadoščala naraščajočemu turistovskemu prometu v Karavankah.

Javna produkcija Glasbene šole. Kranjska podružnica Glasbene Matice priredi v soboto, 25. junija ob 18. v Gledališki dvorani Narodnega doma javno produkcijo gojenecv in gojencv glasbene šole. Na vspreddu so klavirske in violinske točke ter petje mladinskega zbora. K prireditvi so vabljeni zlasti stariši in ostalo občinstvo.

Iz Litije

Za udeležence letalskega mitinga. Tukajšnji poverjenec «Aeroklub» je že prejel srečke za brezplačni polet s potniškim avijonom, ob priliki letalskega mitinga v nedeljo, 26. junija Pravico do zbranja ima vseh onih 70 kupcev vstupnice, ki so si jih nabavili pri njem. Zbranje se vrši danes zvečer točno ob 20. na vrtu pri Urški. Nakaznice se nahajajo v zaprtih kuvertah, vsakdo ima pravico, da dvigne po eno. Kdor se nima vstupnice, jo lahko dobi še tekom dneva pri poverjeniku, ali pa zvečer pred zbranjem. Le nekaj jih je še v zalogi. Po zbranju se vstupnice ne bodo več prodajale, na prodaj bodo pa še pri dnevnih blagajni na letališču samem. Vendar tam kupljene vstupnice nimajo pravice do zbranja. Onim srečnikom, ki potegnjejo izkaznico za polet, pa se ne bodo hoteli peljati, javljamo, da nakaznico lahko prodajo. Med interesenti se ponuja zanje že 300 Din in še več. Vsekakor pa vlada za zbranje mrzlična napetost. Vstopnice stanejo: za dijakne 5 Din, za odrasle 10 Din. Polovična železniška ugodnost je dovoljena.

Za volitve. Sreski poglavar litijski je za občinske volitve, ki se vrše v nedeljo, imenoval za višnjegorski sodni okraj za vladne zastopnike pri volilnih komisijah učitelje in davčne uradnike iz domačega sodnega okraja. Naloga vladnih zastopnikov je, da se vrše volitvo točno po volilnem zakonu.

Poročka. Vojni referent tukajšnja sreskega poglavarja, administrativni poročnik g. Franjo Med, se je poročil z gđ. Adelo roj. Kleissnerjevo iz Sarajeva.

Sokolov javni nastop. Sokolsko društvo Litija-Smartno ima svoj letošnji javni nastop 14. avgusta. Prosimo, da bližnja sokolska društva in Sokolstvo naklonjeno občinstvo rezervirajo ta dan za nas ter nas gotovo posejijo.

Osebnost. Ga. Marija Berdajs iz Save je zopet dodeljena litijski pošti. Prišla je na mesto gđ. Piše Valantove, ki je odšla kot poštna upraviteljica v Novo vas pri Rakeku.

Iz Ptuja

Zopet požar. Te dni so pogorela popolnja kmetu F. Repiču v Oblakih, občina Sakušek. Zažgal je baže neki 13letni deček iz maščevalnosti. Ze enkrat poprej je namerjal zažgati, a ga je zalotil nekdo pri podtikavanju požara in nesrečo preprečil. Topot se je mlademu zlikovcu čim posrečil. Škoda je ogromna.

Tatvina. Schroll Jurij, trgovski pomočnik pri E. Schwabu, trgovcu v Ptujju je prijavitel tukajšnji varnostni straži, da mu je nepoznan tak odnesel iz odprte sobe njegovega stanovanja dne 20. t. m. dopoldne ure budilko, vredno 200 Din, in hlače vredne 350 Din.

Iz Trbovelj

Prva seja novozvoljenega šolskega odbora v Trbovljah bo danes popoldne. Na dnevnem redu je uredba o krajevnih šolskih odborih in stavba meščanske šole.

Vidovdanska proslava v Trbovljah. Vidovdan proslavi šolska mladina z gledališko predstavo, nanašajočo se na njegov pomen. Jutri ob 4. popoldne je predstava za mladino, v nedeljo ob isti uri pa za odrasle.

Novo kino v Hrastniku. Te dni so predjeli klerikalci v Hrastniku kino koncesijo. S predstavami bodo pričeli pri Logerju na Hrbitu.

Klasifikacija mesa v Trbovljah. Pod tem naslovom je priobčil «Slovenec» vseskozi lažnivo poročilo, da je klasifikacija mesa pomanjkljiva, ker je bilo poklano po seznamu, ki ga je izdala občina, pretežna večina krav in da se je klasificiralo v vseh teh slučajih kravje meso kot prvotno, in končno da obstoji poseben žig za volovsko meso. Čudimo se, kako je mogoče tako zavijati resnico, ko je vendar iz občinskega seznama razvidno, da je bilo poklanih v mesecu maju 74 volov, ki so klasificirani večinoma kot prvotno meso, 54 krav, 13 telic in 2 bika. Od krav je bilo klasificiranih samo 6 kot prvotne ostale kot drugo oz. tretjevrstne ali pa kot klobasarice. Tudi ve vsakdo, da obstoje žigi za I., II. in III. vrstno meso. Uredništvu «Slovenca» je bil poslan popravek v tem smislu, vendar ga pa niso objavili. Tako ravnanje je pač v skladu s klerikalnim pojmovanjem morale!

Rok za popravke volilnih imenikov traja samo do 30. t. m. Pozneje se reklamacije ne bodo vpoštevale. Volilci, prepričajte se, če ste vpisani v imenikih!

Osebnost. Posetnik Alojz Grčarju v Gaberskem je neznan zlikovec porazil vse hmeljske sadeže. Ker so bile lansko leto porazene imenovaneu posetniku vse mladice, je očito, da gre za osebnost maševanje. Zadevo preiskuje orožništvo.

Iz Zagorja

Mladinska igra. V nedeljo ob pol 20. uprizorijo v Sokolskem domu učenci Topliške šole sprevožilo «V kraljevstvu palčkova».

Pozor volilci v «Slovenca» od 22. junija piše dopisnik iz Zagorja, da mora pri nedeljski volitvi občina priti v klerikalne roke. Obenem zabavlja nad gerentom najbrže v zahvalo, da je njihovim pristojnim pripomogel do boljšega gmotnega stanja. Občina bo imela gerentstvo v spominu, da se je napravil vodovod; če bi bil pa klerikalni gerent, bi zidal tako zaželeno kaplanijo. Vse klerikalne obljube delavstvu in obrtnikom so zastopali, kajti delavstvo dobro ve, kdo je glasoval v drž. skupščini za davek na ročno delo. Obrtniki pa vedo, da je klerikalizem s svojo konzumarsko politiko obrtniškemu stanu največ škodoval. Zagorje je in bo napredno. Zato volite vsi I. ali II. skrinjico, volite zastopnike delavskega in obrtniškega stanu, namenečence in vzorne gospodarje, ki bodo znali zastopati koristi in težnje vseh občanov.

Koncert Orkestralnega društva Glasbene Matice, ki se je vršil v soboto, 11. t. m. v Sokolskem domu v Zagorju je napravil na vse mogočen vtis. Izvajanje vseh točk orkestra, violinskih, kakor tudi baritonskih soli, nas je naravnost zadivilo. G. Hladnik, preds. tuk. Glasbenega društva, je izrekel dobrodošlico Orkestralnemu društvu Glas. Matice, dirigentu g. prof. E. Ada miču ter preds. g. dr. Karlinu, in to v ime nu tuk. Glasbenega društva, Sokolskega društva ter vsega prisotnega občinstva. Divna pesem g. solista M. Rusa «Nocoj je pa lep večer» je v izrednem razpoloženju

Villacher SV. : SK Slovan, Ljubljana. Villacher SV., prvak Koroške, ki gostuje 29. t. m. v Ljubljani proti Slovanu, je klub, ki je delal že marsikateremu močnemu nasprotniku pregledice. Znani so njegovi rezultati namr SK Iliriji in ASK Primorju. Zadnje dni je z uspehom gostoval v Nemčiji in se kritike izražajo jako laskavo o njem. Ljubljanski Slovan bo stal pred težko nalogo. Ima pa z ozirom na ojačeno moštvo vendar le nekoliko izgleda na zmago.

V predtekmi nastopi SK Reka proti rezervni Slovana. Reka goji izmed naših drugorazrednih klubov najlepši nogomet in bo opasen nasprotnik rezervi SK Slovana, četudi bo slednja ojačena z nekaj močmi I. moštv.

Službena iz LNP. (Iz seje posl. odbora dne 22. VI. 1927.) Čitajo se s pravom nastopa dne 1. VII. za SK Ilirija: Maver Leopold; za SK Slovan: Jamnik Gustav; za SK Reka: Kucler Stane in Bartl Rudolf; dalje se verificirata s pravom nastopa dne 24. 12. t. m. za SK Slovan: Marchiotti Viktor; za TSK Merkur: Kopic Fric. V smislu določil § 10. o. p. JNS-a se dovolji takojšen nastop v prijateljskih tekмах za SK Slovan igr. Marchiotti Viktorju. Odoabri se odigrane mednarodne tekme SK Slovan: Villacher Sport Verein dne 29. t. m. v Ljubljani. Prvenstvene tekme rezervnih moštve I. razreda se nadaljujejo počenši s 3. julijem, kakor opozarjamo klube. — Tajnik II.

500 km kvalitne vožnje po Sloveniji in Hrvatski, katero priredi Motoklub Ljubljana se udeležil veliko število motociklistov. Še pred prijavnim rokom (25. t. m.) je dobil M. k. L. prijave sledenih motociklistov: Arko Stanko, Bertonec Minko, Bišdovec Viktor, Čamernek Karol, Čeh Josip, Jeglič Rudolf, Kham Franc, dr. Krajec Jos. vel, Lacinca Franc, Rosa Emanuel, Sila Maslov in Vesel Josip. — Vodstvo je v Rogaski Slatini preskrbelo prenočišče in garaje in na vseh etapnih postajah cilj in start. Zanimanje za to vožnjo je zelo veliko. Kdor od motociklistov se še ni prijavil, naj to stori takoj.

Prihodnje kolo državnega nogometnega prvenstva se vrši 3. julija, in sicer Ilirija : Sand v Ljubljani, BSK : Hašk v Zagrebu in Hajduk : Sašk v Splitu. Prošnji Ilirije, da bi se tekma Ilirija : Hajduk vršila v Ljubljani, JNS ni ugodil.

Se o prekinjenju sportskih odnošajev med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Kakor smo že včeraj javili, je JNS prekinil direktne zveze s češkoslovaškim nogometnim savezom. Kljub temu bo naša država v tekmovanju za srednjeevropski pokal, pri katerem bo sodelovala tudi Češkoslovaška.

Sand se ne bo več udeležil tekmovanja za državno prvenstvo. Kakor doznava naš dopisnik, je Sand z ozirom na to, da JNS ni ugodil njegovi prošnji, da bi se tekma Ilirija : Sand vršila v Subotici, sklenil, da se ne bo več udeležil tekmovanja za državno prvenstvo.

Dunajski Slovan v Beogradu. V četrtek je dunajski Slovan igral v Beogradu proti Jedinstvu ter zmagal s 3 : 0 (0 : 0). Vsi trije goli so padli v zadnjih petih minutah. V soboto igra Slovan proti Jugoslaviji, v nedeljo pa proti BSK.

Ljubljanski šahovski klub. Prosim vse člane našega kluba, da se udeležijo pogreba umrlega predsednika ing. Zupanca. Zbiramo se ob pol 4. v kavarni Slon. — Podpredsednik.

našla odmeva med občinstvom po vsej, in dokaj dobro zasedeni dvoran. Vse Zagorje, danes tako silno hrepence po lepem in blagem, se zahvaljuje za ta izredni užitek ter prosí dirigenta, g. prof. Adamiča, da se kmalu opet vidimo.

Zakaj sem izbrala „Jaky“ za odstranjev nepotrebne dlačice.

Gđna Charlotte Lystš, veleznana umetnica, se tako izraža: «Poskusila sem vse; navadaj depilatorji imajo slab vonj, nekateri celo žgoje. Britve pa razdira kožo, povzročuje mozolje, za njimi je dlaka gostejša in trša»

Kakšna razlika s Taky! Ta lepo dišeča krema, ki se vporablja, kakor priteče iz tubice, odstrani tekomo 5 minut vse nepotrebno dlako po telesu. Taky odstrani korenine dlake ter ugalja kožo, ki postane lepo bela. Taky je vrh tega zelo po ceni, brez nevarnosti ter se ne suši. Z kremo Taky se uničijo vse dlačice po nogah in rokah. Z Taky liniki ne bodo več neokusno plavkasti. Kako velikanski napredek je vendar Taky.

Charlotte Lystš.

Glavna zaloga

HENRY H. NEUMANN, ZAGREB

Boškovičeva 42.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. 80-a

Sport

Službene objave JHS

Novi pravila bodo v sestavi v kratkem dokončana, nakar se bodo pretresala na sejah upravnega odbora. Čim bodo aprobirana od upravnega odbora, se bodo poslala v pregled podsavezom. Pri tej priliki se opozorijo podsaveji ponovno na nabiranje inseratov, kar pride tudi podsavezom v korist, kajti 25 odst. od zneska za nabrane inserate pripade podsavezu.

Podsavezom se naroča, da nemudoma sporoče obseg svojega interesnega teritorija, naslove vseh klubov, ki do sedaj še niso vključeni ter navedejo igralke, ki bi iz njihovega področja prihajale v poštev za državno reprezentanco. Dalje naj sporoče koliko bi potrebovali legitimacij, matičnih listov in koliko blokov za hazenski dan. Uvedejo naj se v vseh podsavezih po vzorcu LHP-a prvenstvena tekmovanja rezervnih in mladinskih družin, ker dober naraščaj je najboljša garancija za uspešen razvoj in obstoj hazenskega sporta.

Pobrani davek je nemudoma izročiti blagajniku. ZHP-u se fiksira predpisano obiranje davka od 1. VI. do 31. VII. t. l. Z vakantnim odborniškim mestom po g. dr. Bajiču bo upravni odbor glasom pravil razpolagal ter na prihodnji seji izvedel kooperacijo.

Villacher SV. : SK Slovan, Ljubljana. Villacher SV., prvak Koroške, ki gostuje 29. t. m. v Ljubljani proti Slovanu, je klub, ki je delal že marsikateremu močnemu nasprotniku pregledice. Znani so njegovi rezultati namr SK Iliriji in ASK Primorju. Zadnje dni je z uspehom gostoval v Nemčiji in se kritike izražajo jako laskavo o njem. Ljubljanski Slovan bo stal pred težko nalogo. Ima pa z ozirom na ojačeno moštvo vendar le nekoliko izgleda na zmago.

V predtekmi nastopi SK Reka proti rezervni Slovana. Reka goji izmed naših drugorazrednih klubov najlepši nogomet in bo opasen nasprotnik rezervi SK Slovana, četudi bo slednja ojačena z nekaj močmi I. moštv.

Službena iz LNP. (Iz seje posl. odbora dne 22. VI. 1927.) Čitajo se s pravom nastopa dne 1. VII. za SK Ilirija: Maver Leopold; za SK Slovan: Jamnik Gustav; za SK Reka: Kucler Stane in Bartl Rudolf; dalje se verificirata s pravom nastopa dne 24. 12. t. m. za SK Slovan: Marchiotti Viktor; za TSK Merkur: Kopic Fric. V smislu določil § 10. o. p. JNS-a se dovolji takojšen nastop v prijateljskih tekмах za SK Slovan igr. Marchiotti Viktorju. Odoabri se odigrane mednarodne tekme SK Slovan: Villacher Sport Verein dne 29. t. m. v Ljubljani. Prvenstvene tekme rezervnih moštve I. razreda se nadaljujejo počenši s 3. julijem, kakor opozarjamo klube. — Tajnik II.

500 km kvalitne vožnje po Sloveniji in Hrvatski, katero priredi Motoklub Ljubljana se udeležil veliko število motociklistov. Še pred prijavnim rokom (25. t. m.) je dobil M. k. L. prijave sledenih motociklistov: Arko Stanko, Bertonec Minko, Bišdovec Viktor, Čamernek Karol, Čeh Josip, Jeglič Rudolf, Kham Franc, dr. Krajec Jos. vel, Lacinca Franc, Rosa Emanuel, Sila Maslov in Vesel Josip. — Vodstvo je v Rogaski Slatini preskrbelo prenočišče in garaje in na vseh etapnih postajah cilj in start. Zanimanje za to vožnjo je zelo veliko. Kdor od motociklistov se še ni prijavil, naj to stori takoj.

Prihodnje kolo državnega nogometnega prvenstva se vrši 3. julija, in sicer Ilirija : Sand v Ljubljani, BSK : Hašk v Zagrebu in Hajduk : Sašk v Splitu. Prošnji Ilirije, da bi se tekma Ilirija : Hajduk vršila v Ljubljani, JNS ni ugodil.

Se o prekinjenju sportskih odnošajev med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Kakor smo že včeraj javili, je JNS prekinil direktne zveze s češkoslovaškim nogometnim savezom. Kljub temu bo naša država v tekmovanju za srednjeevropski pokal, pri katerem bo sodelovala tudi Češkoslovaška.

Sand se ne bo več udeležil tekmovanja za državno prvenstvo. Kakor doznava naš dopisnik, je Sand z ozirom na to, da JNS ni ugodil njegovi prošnji, da bi se tekma Ilirija : Sand vršila v Subotici, sklenil, da se ne bo več udeležil tekmovanja za državno prvenstvo.

Dunajski Slovan v Beogradu. V četrtek je dunajski Slovan igral v Beogradu proti Jedinstvu ter zmagal s 3 : 0 (0 : 0). Vsi trije goli so padli v zadnjih petih minutah. V soboto igra Slovan proti Jugoslaviji, v nedeljo pa proti BSK.

Ljubljanski šahovski klub. Prosim vse člane našega kluba, da se udeležijo pogreba umrlega predsednika ing. Zupanca. Zbiramo se ob pol 4. v kavarni Slon. — Podpredsednik.

Gospodarstvo

Zagrebska borza v l. 1926

Nazadovanje prometa. — Kritika kreditne politike Narodne banke.

Iz obširnega letnega poročila zagrebske borze za l. 1926, posemame naslednje zanimive podatke o razvoju poslov te važne institucije.

Celokupni promet zagrebske borze je bil v preteklem letu manjši kakor v zadnjih dveh letih. Dosegel je 3868 milijonov dinarjev namr 4469 milijonov dinarjev v letu 1925., odnosno 4071 milijonov Din v letu 1924. Nazadovale je predvsem devizni promet, ki je znašal 3555 milijonov Din namr 4059 milijonov Din v l. 1925. To nazadovanje prometa je v zvezi z zmanjšanjem vrednosti našega izvoza kakor tudi z nazadovanjem deviznoarbitražnih poslov. Zaradi stabilizacije dinarja je tudi valutni promet popustil na 40 milijonov Din, dočim se je v letih 1920. in 1921. gibal na višini približno 200 milijonov Din.

Promet na tržišču vrednostnih papirjev je nazadovao od 333 na 253 milijonov Din; od te vođe odpade na državne papirje 216 milijonov Din (l. 1925. 268), na delnice denarnih zavodov 23.7 milijona Din (44.2) in na delnice industrijskih podjetij 13.2 milijona Din (20.3). Promet z delnicami je torej relativno najbolj občutno nazadovao. V publikaciji se je pojavilo večina neupravičeno nezaupanja namr našim posebnim vrednotam, čeprav se v delnicah naloženi kapital obrestuje letno do 10 %. Arbitražna z delnicami, ki notirajo na inozemskih borzah, je v preteklem letu ostala, čeprav obstojijo za razvoj tega prometa velike ovire zaradi predpis deviznega pravilnika.

Edino promet blagovne borze se je dvignil od 18.3 na 19.2 milijona Din, vendar ni dosegel prometa na ljubljanski blagovni borzi, ki je v preteklem letu znašal 23.9 milijona Din.

Promet obračunskega zavoda hitro napreduje in je dosegel v l. 1926. 10.8 milijard Din namr 3 milijard Din v prvem poslovnem letu. Koncem preteklega leta je imela borza 618 članov (397 v Zagrebu, 166 izven Zagreba in 55 v inozemstvu).

Letno poročilo se med drugim peča tudi z vprašanji, ki se nanašajo na kreditno politiko Narodne banke, kateri do sedaj še ni uspelo najti pravilno razmerje za razdelitev kreditov. Tako je koncem l. 1926. od celokupne vsote eskomptnih kreditov v znesku 1241 milijonov Din odpadlo 603 milijone na Beograd in le 121 milijonov na Zagreb; od celokupne vsote lombardnih posojil pa 187 milijonov na Beograd in le 52 milijonov na vsa ostalo državo. Eskomptni kredit pri Narodni banki je užívalo v Beogradu 1161 tvrdk, v Zagrebu pa le 98 tvrdk.

Poročilo navaja tudi odstotne deleže kreditov Narodne banke, ki odpadejo na posamezne pokrajine v primeri z odstotnimi deleži plačanih davkov dotične pokrajine. Po tej statistiki participira Srbija in Crna gora na neposrednih davkih z 20.8 %, na kreditih pri Narodni banki pa z 49.4 %, Vojvodina na davkih s 27.6 %, na kreditih s 6.3 %; Slovenija na davkih s 15.6 %, na kreditih z 9.5 %; Hrvatska na davkih z 20.2 %, na kreditih s 25.7 %.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (23. t. m.) Turšičica: baška, 2.5 vagona 177.50 do 180; baška, za julij, 6 vagonov 182.50; erbijska, okrogla, žolta, 10 vagonov 178. Moka: baška, «Ggg», 1 vagon 450. Otrubi: baški, brez vrč, Novi Sad, 1 vagon 170. Tendena mlačna.

Dunajska borza za kmetijske produkte (22. t. m.) Na svetovnem tržišču je glede cen opažati le neznatne oscilacije. Pod utisom ugodnejših poročil glede nove žetve je tendenca ostala dalje mlačna. Zanimanje za storo blago je popolnoma prenehalo. Pri najhmem prometu št. pšenica in rž dalje popustili za 50 — 100 grošev. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 41.75 — 42.50, madžarska Tisa (79/80 kg) 46.50 — 47; rž: domača 39 — 39.50, madžarska 39.75 — 40; turšičica: 25 — 26; oves: domači 35.5 do 36, rumunski 34.75 — 35.25. Moka «0» (v trgovini na debelo): domača 72.50—74.50, madžarska 69.50 — 72.50, jugoslovska 66.50 — 68.50 (zaccarizeno).

Dokaz o plačanih davkih pri izplačilu državnih dobav do 1000 Din odpravljen. Finančna delegacija objavlja uradno: Po odredbah člena 79. finančnega zakona za leto 1927./28. ne smejo blagajne državnih in samoupravnih teles izvršiti nikakršnih izplačil za dobave in podjetniške posle, dokler dobavitelj ne predloži dokaz, da ima davčnih zaostankov. Če ne predloži tega dokazila, se izvrši izplačilo po odbitku dolžne vsote davkov in pribitkov. Ker je strokno izvajanje teh določil pri manjših dobavah neprimerno obremenjevalo poslovanje, je dovolila generalna direkcija davkov z raspisom št. 68.553 od 8. t. m. naslednje olajšave: Odredba člena 79. finančnega zakona za leto 1927./28., ki govori o gobavah in podjetniških poslih na račun države ali samoupravnih teles, se mora tolmčiti tako, da potrdilo o plačanih davkih ni treba predlagati takrat, kadar gre za male nabave pisarniških in drugih potrebščin, predvidenih v točki 13. člena 83. zakona o državnem računovodstvu, ki se izvrše neposredno, brez javne licitacije po komisiji, in če kupnina ne presega vsote 1000 (tisoč) dinarjev.

Nadaljnji močan dvig lire. Deviza na Italijo se je včeraj zopet krepko dvignila. V Curihu je v sredo popoldne notirala 29.30 denar, a njen včerajšnji otvoritveni tečaj je znašal 29.40 denar. Tekom sestanka se je dalje okrepila, tako da je ob sklepu notirala 29.65 blago, popoldne pa 29.80 denar. V Zagrebu se je včeraj trgovala po 323 — 324.625 proti 319.5 — 321 predvčerajšnjim. Dvig lire na curiški borzi znaša tekom zadnjih štirih dni 3.1 %.

Kongres Mednarodne trgovske zbornice. V pondeljek 27. t. m. se bo pričel v Stockholmu kongres Mednarodne trgovske zbornice, ki bo trajal teden dni. Kongres se bo počel z izenačenjem različnih zakonov o čeku in menici, z vprašanjem dvojnega obdavčenja, z definitivnim načrtom pravilnika za razsodišča, z vprašanji, ki se nanašajo na značni promet itd. Z zanimanjem se pričakuje referat znanega italijanskega industrijskega Pirellija o mednarodni izravnavi plačil in o načrtu enotnega obrzra za sestavljanje plačilnih bilanc.

Podzastopstvo nemške paroplovne družbe v Ljubljani. Ena v naših krajih pred vojno najbolj znanih nemških paroplov. družb

Norddeutscher Lloyd, F. Missler v Bremenu, je začela zopet s poslovanjem v Sloveniji ter je otvorila v Ljubljani svoje podzastopstvo (za potniški promet). Trvdka razpolaga s tonazo okrog 1.200.000 ton ter ima najmoderneše prekoceanske parnike.

Na razstavišču Ljubljanskega velesejma je na razpolago še nepokrit razstavni prostor na prostem. Ker je razstavni prostor v paviljonskih zgradbah popolnoma zaseden, naproša ravnateljstvo velesejma vse zainteresene - razstaviljce, da ne pošiljajo več novih prijavnic za udeležbo na velesejmu. Na razpolago je samo še nepokrit prostor na prostem. Zamudniki pa se morejo že sedaj prijavitati za udeležbo na jesenski pokrajinski razstavi.

Novi veliki tekstilni tvornica v Sloveniji. Kakor doznavamo, se je ustanovila v Kočevju češkoslovaško-jugoslovska družba, ki bo postavila tam ena največjih bombniških tekstilnih tvornic v Jugoslaviji. Veliki kompleks zemljišča za stavbe so že nabavljene. Stroji bodo prišli najbrže že tekom julija iz Češkoslovaške, odkoder se namreč preseli omenjena tvornica. Podjetje bo za Kočevje, kjer se industrija vobče krepko razvija, velikega pomena in bo nudilo mnogo zasluška tamošnjemu prebivalstvu.

Razširjenje tvornice platnenih izdelkov v Jaršah. Industrija platnenih izdelkov Jarše - Mengoš, ki je v naši državi znana kot ena največjih tkalnic lanenega platna, si gradi lastno moderno napravo za impregniranje platna. S tem bo omogočeno znatno skrčenje uvoza impregniranega platna.

Uprava državnih monopolov se pogaja za posojilo v znesku pol milijarde dinarjev. Uprava državnih monopolov vodi z inozemskimi finančnimi skupinami pogajanja zaradi sklenitve dolgoročnega posojila v znesku 500 milijonov Din, ki naj služi predvsem za povečanje obratnega kapitala.

Iz življenja in sveta

Morilka dunajskega tenorista pred poroto

Prvi dan obravnave. — Velikanski naval radovednežev, med katerimi tvorijo večino ženske. — Med poslušalci tudi člani rumunskega poslaništva. — Nelly Grosavescu in njen prvi zakon. — Tenorist in njegove oboževalke. — Tragedija. — Nelly trdi, da je nedolžna, zdravniki pa ugotavljajo njeno popolno odgovornost!

Na Dunaju se je v sredo zjutraj ob 10. začel dolgo in težko pričakovani proces v zadevi umora Trajana Grosavescu, katerega je v navalu ljubosumnosti ustrelila njegova zakonska žena. Za razpravo je vladalo že mesece in mesece velikansko zanimanje. Sodna dvorana je polna občinstva. Vstopnic je bilo izdanih preko števila sedežev in stojišč in med avditorijem se nahajajo tudi uradni rumunskega poslaništva na Dunaju.

Porotniki so sami možje. Nelly Grosavescu, morilka tenorista, sedi na zatožni klopi v črnem kostumu. Obtožnica ji očita, da je skrajno samoljubna nature, zdravniki spričevalo pa pravi, da je morilka popolnoma zdrava in odgovorna za svoje dejanje. O slabobumnosti ni sledu. Pač pa je dedno obremenjena, o afektu v hipu umora pa ni mogoče stvarno razpravljati.

Obtožnica odgovarja na vprašanje sodnega dvora sede. Pravi, da je bolna. Ječa ji je zrahljala zdravje in omajala fizično odporno silo.

Nelly Grosavescu pripoveduje

Rodila sem se l. 1896. v Skočanih na Poljskem. Moj oče je bil svetnik Kövesdy. Bil je velik fantazist. To lastnost sem podedovala po njem. V otroških letih sem bila slabotna in bolna. Pomankanje privlačnosti sem skušala nadomestiti z moškimi svojstvi in sem res na ta način premagala občutek ženske manjvrednosti. Bila sem trmasta, oblastna in sem pokorila svojo okolico. Tako sem živela do svojega prvega zakona.

Major Caltun

Ko sem se seznanila z majorjem Caltunom, ga nisem vzela toliko iz ljubezni, kolikor iz težnje po samostojnosti. Hotela sem se otresti jerobstva roditeljev. Izvedla sem svojo namero celo s pretirno samomora. To je pomagalo. Ukrotila sem očeta in mater in sem dosegla, kar sem hotela imeti.

V hiši sem bila gospodarica jaz. Major Caltun je bil mehak človek, bolj ženska nego moški. Razumela sva se dobro. Meni se je hotelo ljubezni, in on me je ljubil. Tekmovalk nisem imela, zato se nisva prepirala. Do neke meje, seveda. Kajti potem je prišlo drugače. Moža sem se naveličala.

Pevec Grosavescu

Seznanila sem se s Trajanom Grosavescu. Sprva sem ga odklanjala, a pozneje sem ga vzljubila. Moj mož je privolil v ločitev. Nato sva se vzela. Srčco pa sva uživala le malo časa. Divergence med nama so postajale vedno večje in Grosavescu je začel proti meni nastopati brutalno.

Hišne scene je še povečala moja ljubosumnost, ki me je šestokrat tirala v obup. Trajan je imel ljubezensko razmerje z ženo dunajskega vseučiliškega profesorja Stranskega, kateri je celo plačeval račune. Nekoč je ta moja rivalinja klicala Trajana po telefonu ter ga prosila, naj jo spremlja v bar. Bil je takoj pripravljen iti z njo in je to tudi storil, kljub temu, da sem ga prosila, naj ostane pri meni.

Prosila sem takrat moža, naj vendar ima potrpljenje z mano, ker sem bila noseča. Mesto da bi moji prošnji ugodil, pa me je sunil s pestjo. Posledice niso izostale. Letos v januarju sem rodila. Na svet je prišlo mrtvo dete.

Ko sem ležala v sanatoriju, se je moj mož večkrat sestal s svojo ljubimko. Nekoč sem dvojico celo presenetila in flagrantni. Prosila sem moža, naj to razmerje vendar prekine in likvidira, vendar je bil Trajan tako malo odločen, da se ni upal storiti tega.

Claude Dravaine:

Delo med petjem

Imenovani pisec je pravkar objavil slikovito knjigo «Nouara», ki v glavnem govori o prastarem izdelovanju papirja v Auvergni. Vmes je vpletel obilo legend, starih šeg in običajev med kmeti ali meščani. Naslednji odlomek se mi zdi zanimiv sprčo vrač, ki se izvajajo na kresni večer.)

Selo je bilo veselo poleti. Vsa okna so bila na stežaj odprta, od vsepovsod si slišal popevke. Glas Lepe Francke je pravilavdo vse druge. Kadar se je polotila, si jo čul tja do strica Žarkoviča na Pristavi, tri sto metrov v zračni črti. V nasprotju s svojim imenom je bila grda, vsa brazgotinasta od črnih osepnic. Ker je imela v sebi vražje živnost in žilavost, se ni mogla nikoli sprijazniti z mislijo, da bi ostala zarjavela devičica. Sklenila je, da se omoži po vsaki ceni, in posrečilo se ji je.

Da bi spoznala svojega ljubimca, je rabila čarobna zrcala in tri ločke ali pa zlate grmičke (tavžentrože). Zelito li nekoliko navodil?

Po prvem kraju, to se pravi, kadar je mesec narasel nad polovico, pokle-

Umor

Dne 15. februarja je bil kritičen dan. Grosavescu se je hotel peljati zvečer v Berlin, kjer je imel obveznosti. Bil je namenjen na pot s svojo ljubimko. Popoldne sva se kregala. Kako sem segla po revolverju in moža ustrelila, ne vem. Vem samo to, da sem nedolžna in da ne čutim nobene krivice. Tudi ni namen mojšega zagovora, da bi dosegla oprostitev. Dokazati hočem svojim otrokom, da nisem ravnala po premišljenem načrtu, ampak v afektu. Tako sem postala morilka lastnega moža.

Kaj pravi obtožnica in kaj psihijater

Državni pravdnik trdi, da je zagovor morilke nekonsekventen. Preiskovalnemu sodniku je morilka najprej izjavila, da je mož ni pretepal, potem je rekla, da ne ve, če jo je udaril ali ne. Tudi glede samokresa je njen zagovor zelo dvomljive vrednosti. Priprave za čin vzbujajo domnevo, da se je tenoristova žena pripravljala na umor. Kako bi bila v usodnem trenutku tako hitro dobila v roke nabit samokres?

Morilka je skrbno pazila na to, da je bilo morilno orožje ves čas v neposredni bližini. Streljala je na svojega moža od zadaj in je skrbelo za to, da se je prizor odigral med vratji spalnice. To je torej bilo premišljeno dejanje. Tudi je nekaj dni pred umorom izjavila svojim znancom, da ne dvomi o svoji oprostitvi pred porotnim sodiščem, če bi svojega moža ustrelila.

Zdravniški izvedenci pravijo, da je Nelly Grosavescu popolnoma normalna ženska. Sicer je po svojem očetu dedno obremenjena. Od detinstva je nervozna in eksaltirana, toda poleg tega energična in možaška. Histerija se pri njej ne da tajiti. Tudi razdražljiva je zelo. A umor je izvršila v navalu ljubosumia, jeze in osvete. Njen afekt torej ni izrazil patološki, ker se je svojega dejanja popolnoma zavedala.

Pred tragedijo

Na poziv predsednika razprave, kako je prišlo do tragedije, pripoveduje obtožnica:

Dne 15. februarja je moj mož sklenil, da se pripravimo na odhod v Berlin. Ob 11. zjutraj se je odpravil, kakor je sam dejal, v opero. Prosila sem nekega gospoda, naj povpraša, če je Grosavescu res tam. Od tega gospoda sem izvedela, da mož ni bil v operi. Tega mi pozneje nisem omenila.

Po kosilu je Trajan zahteval, da se poslovim od gospe Stranske, ker je bilo določeno, da izostanemo dva meseca zunaj. Zahtevali moža sem odklonila, nakar je izjavil, da me ne vzame seboj v Berlin.

Začela sva se pripraviti in moj mož je zahteval, da vzamem svoje reči zopet iz kovčega. Temu sem se uprla, nakar je on kovčeg odprl in ga stresel. Prišlo je do ostre scene, v kateri se je moj vrgel name s pestmi, tako da je posegla vmes tretja oseba, ki je možu svetovala, naj odneha.

Trajan in jaz sva se nato začela ločiti okrog mize. Ko me je vlovil, me je potisnil v spalnico. Kaj se je zgodilo v sobi, ne vem, spominjam se samo tega, da je priletela svakinja, ki me je stresla in je dejala, da sem ustrelila moža.

Revolver je imela morilka v omari za perilo. Orožje je bilo last njenega prvega moža. Samokres je ležal najprej v pisalni mizi, potem pa ga je prinesla v omari za perilo. Revolver je bil v omari ves čas nabit.

Vprašanje voditelja obravnave, če je hotela moža ustreliti, obtožnica zanika. Pravi, da ni imela niti namena tenorista raniti. Njena ljubosumnost pa je

izvirala iz bojazni, da ne bi ji moža otela kaka manjvredna ženska, kajti v tem primeru, pravi, bi se Trajan nikoli ne vspjel nad povprečnost.

Kaj pravi tenoristova sestra

Grosavescova sestra Olga, ki je bila priča družinske tragedije, slika dogodek tako-le:

Bilo je sklenjeno, da se odpeljeta Grosavescu in Nelly v Berlin. Dan pred nameranim odhodom sem kupila vozni listek I. razreda za eno osebo. Zamenjali sem ga morala drugi dan za dva listka II. razreda.

Nelly je pa Trajana obdoližila, da se ni nameraval peljati v Berlin z njo, ampak z ženo prof. Stranskega. Izjavila je tudi, da ne bi nasprotovala temu razmerju, če bi ga njen mož odkrito priznal, a ker ga je tajil, je v nji kipelo. In tako je prišlo med možem in ženo do besednega dvoboja. Naenkrat je počil strel, brat se je zgrudil na tla in tragedija je bila zapečatenata.

Skrivnost revolverja

Olga Grosavescu dostavlja, da si ne more predstavljati, kako naj bi Nelly hranila samokres v omari za perilo. Nosila ga je najbrž s seboj, morda v žepu, morda celo v stezniku.

V nadaljnjem zaslišanju priče je prišlo do ostre kontraverze med svakinjami. Nelly je obdoližila Olgu, da laže, ta se je pa odločno zavarovala pred takimi izbruhmi. Stvar je šla tako daleč, da je vodja obravnave zabranil staviti na pričo vsa nadaljna vprašanja glede razmerja med zakoncem.

Zaslišan je bil še prvi zdravnik, ki je prišel na mesto nesreče dr. Walisch. Izpovedal ni nič bistvenega. Razprava se nadaljuje.

Pomorska razorožitvena konferenca v Ženevi

Bridgeman (Anglija, zgoraj levo), Gibson (USA, desno), admiral Saito (Japonska, spodaj levo) in admiral Jellicoe (Avstralija, desno).

Sreča, ki ne sreča vsakogar

Berlinski listi poročajo o srečnem naključju Alberta Mantheja, ki je nepričakovano postal dedič velikega premoženja.

Med svetovno vojno je bil Manthe nemški letalec in je prišel kot tak v francosko vojno ujetništvo. V francoskem koncentracijskem taborišču se je seznanil z Američanom Nordhomom. Kmalu sta se sprijateljila ter si tudi po svetovni vojni marljivo dopisovala.

Nordhom je pred kratkim v Ameriki umrl in ker ni imel svojcev, je zapustil vse svoje premoženje Albertu Mantheju, kateremu se še sanjalo ni, da ga čaka tako velika sreča pri dobrem ameriškem stricu. Samo v gotovini je podedoval Mathe 350.000 dolarjev. Še mnogo

neš v jasni noči v svoji čumnat, s hrbtno proti postelji, deneš roke navzkriž in gledaš v luno, rekoč:

Krasni krajec vrh neba, pokaži v spanju mi moža, ki v zakonu bom dobila ga.

Potlej pokličeš tri velike hudiče na pomoč. Eden je Gilbert (potvorjeni Gerbert, oni auvergneski pastir, ki je postal največji učenjak svoje dobe. Silvester II pod papeško tiaro), drugi Lucifer, tretji pa Albert (alkimist Albert Veliki, tako zvan pisatelj čarovniške knjige, splošno znane po deželi: **Tajne Velikega in Malega Alberta**, še bolj počaščen s pariškimi trgovci **Place Maubert**, ki proslavlja sloves njegovih predavanj). Nato izmoliš tri očenaše in tri češčenemarije. Tedaj zlezeš po rakovo v svojo posteljo. Poprej pa si morala poskrbeti za to, da si položila ogledalo pod svoje vzglavje, in sicer s steklom navzgor. In v sanjah vidiš svojega ženina.

Na večer pred svetim Ivanom Krstijem izbereš tri loče na travniku in zaznamenuješ vsakega njih s trakom različne barve ter mu daš ime enega izmed svojih častilcev. Potem jim poroš več cvetove — tiste rjave grozdike tik vršička. Poročila se boš z onim, č-

gar cvet bo drugo jutro najbolj pogнал. In zategadelj se je Lepa Francka vsekdar ponudila, da bo skladala papir na tretjo polico iz vrvi. Ta opravček, ki je najtežji, se je imenitno prilagel njeni podjetni, pustolovski naravi.

Poleti se je obežalo hkrati do petnajst, dvajset ali dvajset pol tenkega prozornega papirja. Potlej so se na gladki ploči listi posamič odlepili. To zabavno in lahko delo se je vršilo med petjem. (D)

Dogavice

Veselo gledališče

Sedem dejanj smeja in izvrstne zabave. — Film je popolnoma nov in deloma prekrasno koloriran. — V vlogi šarmantne mlade «natarke» najboljšje plačana filmska zvezda, temperamentna

GLORIA SWANSON

Samo še danes ob 4. in pol 10.

Izven programa: Sijajne scene iz kolosalne burke «Izza fronte».

Telefon 2124 ELITNI KINO MATICA Telefon 2124

večjo dedščino pa predstavljajo tobačne in kavine plantaže, ki nesejo letno 300 tisoč dolarjev. Manthe je živel zadnja leta v veliki bedi in je parkrat prišel tako daleč, da je moral stradati kruha. V tej dobi največje stiske je prišlo iz Amerike sporočilo o veliki dedščini. Sigurno je bolj vesel kako vsi dobitniki naše razredne loterije.

Auto-plašče

za gospode in dame, krasen izdelek, je prejela te dni direktno iz Anglije tvrdka DRAGO SCHWAB, Ljubljana. Prodaja jih po izredno nizkih cenah.

Sprejem Chamberlinove in Levinove žene v Cherbourgu. Na potu iz Amerike v Evropo sta se Chamberlinova in Levinova žena (na desni) ustavili v Cherbourgu, kjer sta sprejeli dole brzojavke in več šopkov cvetlic.

Izletniški vlaki in naš turizem

Nekatera navodila za ljubljanske izletnike

Kakor po mnogih drugih državah, ki znaajo ceniti turistično in se zavedajo, kako izredno važni so izleti v naravo, pa naj bo kot telesno ali duševno razvedrilo, so na ponovne prošnje meročajnih faktorjev, zastopnikov planinskih društev in za povzdigo tujskega prometa, dovolili tudi pri nas upejavo izletniških in kopalnih vlakov za polovično vožnjo ceno. Zaenkrat, za letošnjo poletno sezono, je v ostale kraje Slovenije, ki nudijo tudi prav mnogo zanimivosti in krasot. Tako n. pr. ne morejo Ljubljanci ceno na odhidi v Rogoško Slatino in tudi ne v Savinjsko dolino.

Prav posebno ugodno je za Zagrebčane in vse na progi Zagreb - Ljubljana, kakor tudi za Ljubljance, ki so si izbrali Gorenjsko za nedeljski odhidi.

Z odhodom iz Ljubljane v soboto ali pred praznikom popoldne in vrnitvijo v nedeljo zvečer, z zadnjim vlakom, imajo izletniki priliko napraviti največje turo, po najbolj oddaljenih planinah. Ako dosepejo turisti v soboto večer v Kranjsko goro ali v Planico okoli 6. ali pol 11. zvečer, lahko obiščejo Spik, Razor, Prisojnik, imajo čas, da grede iz Velike Plance na vse grebene med slednjo in Vratmi. Prav tako imajo čas za izlete na Mojstrovko in v pogorje Planinec, na Jalovec in na Ponco. Zvečer grede do planinskih koč in v ranih jutrih naprej. Prav tako udobno je za izlete iz Mojstrane, v triglavsko pogorje in preko Istega v Bohinj. Tudi za izlete v Karavanke je preskrbljeno, da turisti hodijo lahko ponoči ali v jutranjem in večernem hladu. Ker je polovična vožnja le pri zadnjem nedeljskem vlaku, ki prihaja v Ljubljano ob 21.00, turisti karavanških izletov lahko večje planinski izlet z manjšim dolinskim na Bled ali kamor si bodo.

Malo bolj nerodno je za izletnike v Kamniški planine, ki nimajo prilike izkoristiti voznih ugodnosti za daljše ture. Ako grede preko Kranja, se jim ne izplača, ker od Ljubljane do Kranja ni niti polovice za vožnjo ugodnosti zahtevane razdalje pred prazniki in nedeljami, na kamniški progi pa velja znana vožnja samo za nedelje. Na turisti, ki hočejo skozi Savinjsko dolino, pa so sploh pozabili.

Nedeljskim izletnikom, to je tistim, ki ostanejo samo čez nedeljo na Gorenjskem, so prav posebno ustregli. Poleg mnogih manjših izletov po vsej Gorenjski, imajo priliko poleteti tudi na Golico in na Stol, ako ne prav do vrha, pa vsaj do Valvarzovej koč, kakor tudi na Vršič, Vrata, Planico itd.

Prav priporočljivi so tudi nedeljski izleti iz Podnarta proti Selški dolini ali nasprotno iz Skofje Loke čez hribe v Podnart. Za en dan je lepa tura preko Jelovice v Bohinj, in to posebno radi senčne poti, ki se vije po obširnih smrekovih gozdovih. Tako je sedaj dana prilika, da precej ceneje pridemo v naše lepe kraje in bi bilo neumestno, da zamudimo to lepo priliko. Ljubljanci, na nogo!

SPD otvori v soboto, 25. t. m. se Triglavski dom na Kredarici in Češko koč na Ravneh. Gospodarstvo in oskrba obah bo v dosegašnjih rokah. Vsega bo dovolj; jedate in pijate, razglednice in zemljevidov in mehkih ležišč. Turistom sploh ne bo treba nositi seboj živil, ker so cene skoro iste kakor v mestih.

V soboto bodo torej otvorene tako v Karavanke, kakor v Triglavskem pogorju, na Črni prsti in na Ratitovu, kakor tudi v Kamniških planinah vse koč in vsi planin-

ski domovi. Ker je sedaj vreme izredno ugodno in ker bodo ravno s 25. t. m. uvedeni turistiški vlaki s polovično ceno, naj ne zamudi nihče izredno ugodne prilike, da si ne bi ogledal prelepih domačih planin.

V letošnji sezoni je pričakovati tudi močan dotok turistov s koroške strani, ker jim je dovoljen prehod preko meje v vse naše kočice s planinarsko legitimacijo. Inozemski turisti, izredni člani SPD, pa bodo v naših kočah uživali iste ugodnosti, kakor domači.

V naslednjem nekatera važnejša navodila o izletniških vlakih:

Izletniški in kopalni vlaki vozijo od 25. odnosa 26. junija do 30. septembra. Vozna olajšava znaša 50% za karte v II. in III. razredu, I. razred je izključen. Izletniške in kopalne vozne karte veljajo samo za dolocene vlake, ki bodo na vseh listkih označeni. Prekinjenje vožnje s temi listki ni dopustno.

Navodila za vožnjo.

Pri vstopu ali prestopu v drug vlak ali v I. razred potniškega vlaka z izletniško ali kopalno vozno karto zgubi vozna karta svojo veljavnost in mora plačati potnik vozne cene (po § 16 Tarife del I) od vstopne postaje. Isto velja pri nadaljevanju vožnje preko namembne postaje s kopalno vozno karto, ali ako vstopi potnik pri povratku pred vstopno postajo, od katere velja kopalna karta.

Pri nadaljevanju vožnje preko namembne postaje z izletniško vozno karto plača potnik po § 16, točka 2. Tarife del I, pri pravočasni prijavi normalno vozno ceno od namembne postaje izletniške karte do izstopne postaje in dodatke Din 10.—. Ako pa potnik nadaljevanje vožnje ne prijavi, mora plačati za nadaljnjo progo normalno vozno ceno s pribitkom Din 20.—, oziroma dvojno vozno ceno.

V nobenem slučaju se ne računa prihiček Din 1.—. V vseh slučajih doplačil se izletniške odnose kopalne vozne karte potnikom ne smejo odvzeti, ker veljajo za povratek. Potniške blagajne so vesed tega obvezane izvršiti odpravo potnikov z izletniškimi in kopalnimi voznimi kartami brezpogojno do namembne postaje.

Potniške blagajne bodo izdajale posebne kartonske povratne vozne karte za izletniške in posebne kartonske povratne vozne karte za kopalce. Za II. razred se izdajata dve vozni karti III. razreda.

V relacijah, za katere potniška blagajna ne bi imela kartonskih izletniških voznih kart v zlogi, se morajo izstaviti belice, ki jih je označiti rokopišno kot izletniške povratne vozne karte. V iste je vpisati tudi rokopišno število vlakov, za katere veljajo. Otroci izpod 10 let starosti, državni uradniki in drugi potniki, ki uživajo po potniški tarifi ali pravilniku o povlaščenih voznjakih kako vozno olajšavo, nimajo pravice do nadaljnjeje popusta pri nakupu izletniških ali kopalnih voznih kart.

Izletniške povratne vozne karte se izdajajo na razdalje od najmanj 25 tarifskih kilometrov ob nedeljah in praznikih ter veljajo 1 dan za vožnjo tja in nazaj.

Na razdalje preko 60 km se izdajajo izletniške vozne karte tudi ob sobotah in dnevih pred prazniki za določene vlake ter veljajo 2 dni za vožnjo tja in nazaj. Ako je bila izdana izletniška vozna karta na tako razdaljo v nedeljo oziroma na praznik, velja za povratek tudi v ponedeljek oziroma na dan po prazniku.

Iz novosti državne licejske knjižnice v Ljubljani

(Priobčuje dr. Joža Glonar.)
V.
Adžija B.: Mednarodna organizacija rada. Zagreb 1926. (43.815).

Sokol

V. pokrajinski zlet JSS in otvoritev Sokolskega Tabora

Prenočišča. Stanovanjski odsek je odredil, da bodo skupna prenočišča za člane na učiteljsku (Čehi), na prvi in drugi mestni deški šoli in na drugi državni gimnaziji; za članice na gluhošolnici (Čehinje), v šentjakobski deški šoli, na ženski realni gimnaziji in na mladiki. Ruski Sokoli bodo nastanjeni v vojvode Mišiča vojašnici. Stanovanjski odsek prosil cenjeno občinstvo, da priglasi za zletne dni proste sobe (postelje, divan), ki bi jih proti odškodnini dalo v najem udeležnikom zleta. Prijave sprejema mestni ekspedit, Mestni trg 27/III.

Fotografije amatere vabimo, da napravijo fotografije posnetke sprejema, javnih telovadb, otvoritve Tabora in tekem. Zletni odbor jih prosil, da mu odstopijo od vsakega posnetka po eno sliko, na zahtevo povrne dejanske izdatke za sliko. Isto velja tudi za poklene fotografije. Sokoli - planinci, ki so prve dni po zletu prosili in ki dobro poznajo ture v Kamniških planinah in Julijskih Alpah, naj se javijo zletnemu odboru kot vodniki izletnikom tujcem. Izleti so nameravani iz Ljubljane v Kamniško Bistrico, Okrešelj - Češka koča - Jezerško Kranj ali Ljubljana - Bohinj - Crna prst, za izkušene turiste tudi težje ture. Prijave za vodnike sprejema zletna pisarna na Taboru.

Proste vstopnice za poročevalce dnevnikov in sokolskih listov dobijo vse redakcije v Ljubljani. Te novinarske vstopnice dajejo pravico za prost vstop k vsem prireditvam v zletnih dneh in niso vezane na gotove prostore. Zunanje redakcije, ki žele novinarske vstopnice, naj se obrnejo zanje na zletno pisarno na Taboru. Sokolsko društvo Ljubljana II. poziva vse svoje članstvo, da se brez izjeme udeleži vseh prireditev, ki bodo v zvezi s pokrajinskim zletom v dneh 26., 27., 28. in 29. t. m. bodisi na zletišču samem ali na Taboru. Bratje in sestre, — le enkrat v letu tirja od nas naša skupna sokolska stvar, da pokažemo svoje zmoglosti in svoje uspehe, ki smo jih pridobili v veliki sokolski šoli. Vsak posameznik naj dokaže, koliko mu je za sokolsko skupnost. Zato, bratje in sestre, vsi do zadnjega na delo za Sokolstvo! Vsi bratje, ki so v posesti sokolskega slavnostnega kroja, so strogo obvezani, udeležiti se slavnostnega sprejema dne 29. junija. Zbirališče točno ob 10. dopoldne na Bleiweisovi cesti. Natančnejša navodila na licu mesta. Člani - telovadci dobe vsa navodila pri društvenem načelniku. Točnejša navodila za vse prireditve pa dobiš v brošurici: «Kratka zletna navodila», ki stane 3 Din in jo dobiš v vsaki trafikli. — O d b o r.

Razstava društva „Rdeči križ“ v Guštanju

Ljubljana, Zagreb, Beograd, kulturna središča so marsikomu nedostopna. Da se temu zlu vsaj delno opomore, si je nadel agilni krajevni odbor društva »Rdeči križ« SHS v Guštanju težavno nalogo, nuditi tudi mejašu priliko spoznati kulturo svojega naroda, svoje države s poučno in higijensko razstavo v Guštanju. Razstava se bo otvorila 10. julija in bo trajala do vključno 17. julija t. l. Vstop prost. Agilni odbor ni samo mislil na okoličane, temveč tudi na oddaljene posemike in je izposloval pri glavnem ravnateljstvu v Beogradu polovično vožnjo po vseh železnicah v državi. Vsak posetnik kupi pri odhodni postaji celo vozovnico, pri povratku dobi na postaji Guštanj na isto vozovnico moker žig in pri odboru pa potrdilo, da je posejil razstavo, kar je veljavno za brezplačni povratek. Ugodnost bodo uporabili vsi oni, ki si želijo videti zadnji del nekdanje Koroške, del zemlje, kjer so padali junaki za svobodo svojega naroda. Vsi oni, ki želijo posejiti večno lepo Urško goro, ki želijo videti idilične Kotlje z znamenitim Rimskim vrelcem, naj pridejo! Ugodna prilika je tudi

za one, ki nameravajo posetiti mejašico, »Pecoc«, kjer namerava agilni planinski odbor sezidati planinsko kočico. Komaj dve leti stari odbor Rdeč križ v Guštanju potrebuje podpore, ako hoče vse to doseči, zato prosil vse, ki so prešli poziv za sodelovanje na razstavi, da se odzovejo kot razstavljalci, saj je šlo širom vse Slovenije nad tisoč pozivov za sodelovanje. Upamo, da ne brezuspešno, delni uspeh se že vidi. Odbor, ki se trudi ustvarjati narod dela in poštenja, ne sme propasti in tudi ne bo. Svojo življensko zmoglost dokazuje z delom za predvidene razstave in s tem, da je ravno na dan dvoletnega obstoja naročil rešilni avtomobil za mejaško dolino. Da bo razmah tega odbora večji in trdnjši, je treba sodelovanja vseh in vsakega, ki čuti kakor pevec Simon Gregorčič: »Odprti roke, odprti srce, otraj bratovske solze!«

Dopisi

MOSTE. Ob prometni Zaloški cesti leži poleg šole še vedno razvalina podrti ograje, ki jo je dala občina uradno podreti že meseca oktobra leta 1926 čez, da je bila postavljena pred 25 leti brez stavbnega dovoljenja in da rabi občina svet za podaljšanje trotuarja. Na pritožbo lastnika g. Lapajeta je bivša deželna vlada razsodila, da mora občina za svet dati odškodnino, če zahteva od lastnika umak do stavbne črte. Čudno je, da občina sedaj ko je deželna vlada tako razsodila, ne zahteva od lastnika sveta, dočim je bila stvar prej tako nujna, da je dala ograjo, ki je stala tam že 25 let kratko in malo podreti? Noče ničesar slišati niti o ponudbi g. Lapajeta, ki jo je stavil občini, da mu plača za odstop nad 40 kvadratnih metrov sveta 1.000 Din in ta znesek odkloni za občinske reveže, ako mu občina postavi ograjo. Skrajni čas bi bil da se po tolikih mesecih zadeva enkrat uredi.

VODICE. Zveza slovenskih vojakov, podružnica v Vodicih, priredi v nedeljo, dne 26. junija ob 15. v društvenem domu ljudsko dramo v treh dejanjih: »Razvalina življenja«. Izrajo akademiki in učitelstvo. Ker je čisti dohodek namenjen za postavitev spomenika padlim faranom v svetovni vojni, vljudno vabimo k polnoštevilni udeležbi! ČRNOMELJ. Na orošnju državne kraljeve zaščite dece in mladine je tukašnji trgovec g. Pero Koren ob priliki birne nabavil 2 sirotama celo obleko. Za ta plemeniti čin se mu društvo prisrčno zahvaljuje.

STOPRCE PRI ROGATCU. Učitelstvo priredi dne 26. junija t. l. ob pol 15. ob drug' obletnici postavitve novega in stalnega šolskega odra že deseto prireditev. Tokrat nastopi zopet domača šolska mladina s prav zanimivim sporedom: pete, deklaracije, igraček in z dvema igricama: »Čudodelna srca (trodejanka) in »Ciganino maščevanje« (trodejanka). — Dne 28. t. m. se ponovi prireditev po sklepi šolski maši v prazno Vidovega dne samo za šolsko mladino. Ker je čisti dohodek nedeljske prireditve namenjen za revne stoprske šolarje, so k obilni udeležbi vabljeni vsi ljubitelji in podpiratelji otroških predstav. IVANKOVCI. V dvorani g. Petovarja se vrši na praznik, dne 29. junija zanimiva kino predstava s predavanjem ZKD: »V afri-

skih džunglah in pustinja«. Predaval bo g. inž. Ferdo Lupša. Začetek ob 19. Ne zamudite! Oglejte si vsi ta izredno zanimivi film, ki so ga te dni z velikim uspehom predvajali tudi v Ljubljani. SV. LENART PRI VELIKI NEDELJI. Dne 29. junija se vrši v star' šoli zanimiva kino predstava ZKD vefilma »V afriških džunglah in pustinja« s poučnim predavanjem. Prva predstava ob 11. dopoldne. Zadržanja ob 15. Ne zamudite! Oglejte si vsi!

„VENECIN“

je izredno učinkujoča voda proti cvetličnemu in išiasu, želodčnim in črevesnim boleznim ter za nego ran. Dobite zopet v vsaki lekarni. Skladišče za grosiste: ISIS d. d. Ljubljana.

1000 komadov novih izolatorjev

visoke napetosti z oporami za 10.000 Voltov I kompletni motor istosmerni tok za 220 Volt. 7 KW. marmornata plošča z vsemi pritlikinami, lahko se rabi za dinamno, vse v dobrem stanju.

poceni prodam.

Cenjene ponudbe na Hranilnica in posojilnica Dobračeva p. Zif. 7207-a

L. Mikuš Ljubljana, Mestni trg 15 Izdelovatelj dežnikov Na drobno Na debelo Zaloga sprehajalnih pallo Stari dažniki na namovo orobletala.

Brez posebnega obvestila.

Potrjim srcem naznanjamo tužno vest, da nas je naša preljubljena žena, zlata mamica, hčerka, sestra, svakinja, teta in sinaha, gospa

Smiljana Kuni Oražmova roj. Jerman

danes, dne 23. junija ob 21. uri po dolgi mučni bolezni, katero je nad vse vdano prenašala, za vedno zapustila. Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v soboto, dne 25. junija ob 16. uri iz hiše žalosti, Beethovnova ulica 16.

Ljubljana, 23. junija 1927.

Veljko Oražem, bančni prokurist, soprog. — Milena, hčerka, ter ostalo sorodstvo.

Obrtna banka v Ljubljani sporoča tužno vest, da je njen dolgoletni zvesti sotrudoik, gospod

Ivan Jenko

poštni poduradnik v pokoju

vestno do zadnjega spolnujoč svoje dolžnosti preminul blagopokojno.

Pogreb bo od doma žalosti Ljubljana, Križevniška ulica 7 v petek dne 24. junija 1927 ob 2. popoldne.

Uzornega pokojnika ohranimo v blagem spominu.

Ljubljana, dne 23. junija 1927.

7215

Hektografični aparati,

zvitki, masa, hektografični trakovi vedno in najceneje v zalogi pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 6/L. 49 4 Telefon št. 2980

PRVA LJUBLJANSKA VELEPRAŽARNA ZA KAVO KAROL PLANINSEK priporoča svoje priznane najboljše mešanice PRAŽENE KAVE Cenj. odjemalcem se zmelje kava električnim potom takoj pri nakupu brezplačno in sicer za turško ali navadno kavo. Prodajalnica: Dunajska c., vokal Tavčarjeve ul.

AŠKERČEVA KLET

podaljšan Cojzov graben, nasproti tehnične srednje šole toči izborna naravna ljutomerska, haloska, bizeljska in dolenska vina, V prijetnem, hladnem lokalu se Vam nudi hvaležen užitek. Prvorstna mrzla kuhinja. — Za obisk se najtopleje priporočam.

7220

Pevsko društvo »Zvon« v Trbovljah javlja žalostno vest, da je njegov zaslužni podpredsednik gospod

Ivan Deželak

danes dopoldne nenadoma preminul. Vzornega društvenika in odličnega pevca ohranimo v toplem spominu.

TRBOVLJE, 23. junija 1927.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni narod.

Umrli nam je danes jutraj naš preljubljeni soprog, oče, sin, brat, zet, svak in stric, gospod

ing. Viktor Zupanc

višji gradbeni svetnik

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 24. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Selenburgova ulica šte. 3 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. junija 1927.

Žalujoči ostali.

Miguel de Unamuno:

Zgodba o ljubezni

Kaj je ljubezen, ki ljudje toliko govore o njej in ki je skoraj edina snov pesnikov? se je vpraševal Anastasio. Zakaj nikoli še ni bil občutil ničesar, kar bi bilo podobno tistemu, čemur pravijo zaljubljeni ljubezen. Ali je samo domišljija ali konvencionalna laž, s katero se hočejo slabotni ljudje zavaruovati proti praznoti svojega življenja ali proti neizogibnemu dolgočasju? Po Anastazijevem mišljenju ni bilo nič bolj praznega, dolgočasnega, absurdnega in nesmiselnega, kakor je življenje. Ubogi Anastasio je življenjsko pomilovano vredno življenje. Bilo je brez vsebine in brez namena in stokrat bi se bil že končal, da ni gojil slabotne nade, ki pa je vendar prestala vsa razočaranja: da bo ljubezen končno tudi njega obšla. In je potoval in potoval, iščoč ljubezni, kakor bi veroval, da jo nenadoma začuti na kakem križišču. Anastasio je imel skromno, vendar zanj zadostno imetje. Pohlepa po zlatu, slavi, časti, gospodarstvu ali moči ni poznal. Nobeden izmed vzrokov, ki navadno ženejo ljudi k razvitju njihovih moči, mu ni bil vreden, da bi razvil svoje, in ne v znanstvu, ne v umetnosti ali politiki ni našel niti najneznačajnejše tolažbe za svoje smrtno dolgočasje. In je čital »Pridigarja Salomona«, med tem ko je čakal svoje poslednje izkušnje — ljubezni. Prišlo mu je na um, da bi proučil vse slavne erotične pisatelje in analitike spolne ljubezni. Po čitanju vseh ljubezenskih romanov je segel po obžalovani vrednih delih, pisanih za take, ki še niso povsem možje, in za take, ki so v nekem smislu prenehali biti možje. Ponižal se je do pohotnega čitva pornografske literature. In tu seveda ni našel nikakega sledu o ljubezni. Pa ne, da ne bi bil Anastasio docela pravi, preprosti mož iz grešnega mesa in krvi! Prav gotovo ni bil nič manj mož, kot so drugi možje, toda ljubezni

vedarje še ni občutil. Kajti, da bi se mogla imenovati ljubezen trenutna razdraženost krvi, pri kateri je komaj ostal spomin na ženo, ki je bila vzrok te razdraženosti, to vendar ni bilo mogoče. Iz tega napraviti boga maščevanja, tolažbo za življenje, vseomogočno vladarico srca, se mu je zdelo sramotno. Nič drugače bi ne bilo, kakor napraviti božanstvo iz požrešnosti. Peseem o prebavi pa bi bila božokletna. Ne, za ubogega Anastazija ni bilo na svetu nikake ljubezni. Čital je legendo o Tristanu in Izoldi, enkrat in še enkrat. Pri strahotnem romanu Portugalka Camila Castella Branca »A mulher fatal« je postal otožen. »Ali se bo tudi z menoj tako zgodilo?« je premišljeval. »Ali me bo usodna žena v trenutku, ko bom najmanj mislil na to, vsega obvladala?« In je potoval in potoval, iščoč te usode. »Pride dan,« si je rekel, »ko se razblini v nič ta slabotna nada, da bi jo našel. Kaj naj storim, kadar pride starost, ne da bi bil spoznal mladost ali vsaj možko dobo.« Takrat, ko si bom moral reči, da nisem življenjski ne bom živeti! Ali me naslednje grozovite nesreče ali pa so si vsi ljudje prizadevali, da bi lagali?« In je postal besimist. Niti še ni bila žena vzbudila v njem ljubezni, niti ni veroval, da bi kdaj on sam vzbudil ljubezen. Menil je, da je mnogo bolj strašno, kot ne biti ljubljen, če človek ne more ljubiti, če je ljubezen resnično taka, kakršno jo opevajo pesniki. Toda, ali je vedel Anastasio, če ni vendarle kdaj užljal skrite strasti v ženskinem srcu? Ali ne more tudi lep kip vzbuditi ljubezni? Ker opazovan kot kip, je bil zares lep. V vsej njegovi pojavi je bilo nekaj kakor drzet nad njegovo grozno usodo. V svojem obupu je potoval in potoval. Vedno je bežal. Na čudežna dela narave in umetnosti se je oziral, kakor bi hotel reči: »Zakaj vse to?« Bilo je vedro, tiho jesensko popoldne. Iz dreves so padali že orumeneli listi, južni veter jih je podil in so friotali med travo. Sonce se je bilo skrilo za ob-

lake, ki so polagoma kopneli in se razdelili v majhne oblčke. Anastasio je zrl skozi okno kujeja na bežeče grče. V Alisedi, kjer so stali dovoli časa, da je utegnil obedovati, je zapustil vlak in se je podal v obednico postaine restavracije, ki je bila polna kovčegov. Razstresen je sedel na svoje mesto in čakal juhe. Toda ko je dvignil pogled in se nepazljivo oziral po gostih, je srečal oči neke žene. Pravkar je nesla v svoja velika, življenja polna usta kos jabolka. Obadva sta se gledala in sta obledela. In ko sta se oba videla blesta, sta obledela še močneje. Prsa so se obema dvigala in padala. Anastasio je čutil, kako mu je telo postalo težko. Mrzlo stresanje v vseh udih ga je napravilo nemirnega. Ona si je podprla glavo z desnico, zdelo se je, da se je loteva omedlečevica. Tedaj je vstal Anastasio, ki je od vse svoje okolice videl le njo, med tem ko je vse drugo v obednici zatoniло zanj; tresoč se ji je približal in ji je zašepetal s suhim, od žeje umirajočim in tresočim se glasom skoraj na uho: »Kaj vam je? Ali se počutite slabo?« »O, nič, nič, hvala, nič mi ni!« »Dovolite mi...!« Z drgetajočimi prsti je segel po njeni roki, da bi ji potipal žilo. Tedaj se je razlil ognjeni tok iz enega v drugega. Vzemljeno sta čutila svojo vročino. Nijuj obliži sta zažareli. »Mrzlico imate...!« je zastokal s komaj slišnim, šepetajočim glasom. »Mrzlica je... od tebe!« mu je odgovorila z glasom, ki se je zdel, da prihaja z drugega sveta, z onkraj zemlje. Anastasio je moral sesti. Pod težo srca, ki je kakor blazno utripalo, so se mu upoznala kolena. »Vi ne morete nadaljevati potovanja,« je rekel skoraj avtomatično. »Da, tu bom ostala,« mu je odvrnila. »Midva ostaneta tu,« je popravil. »Da, midva... In ti razloži... vse ti razložim!« je pristavila ona. Vzela sta svoji torbici, sedla v voz in se odpeljala v Alisedo, ki je bila pet kilometrov oddaljena od postaje. In ko

sta si v vozu sedela nasproti, dotikala se s koleno in vpirala oči drug v drugega, je vzela ona Anastazijeve roke v svoje in mu je začela pripovedovati o sebi. Njena zgodovina je bila čisto Anastazijeva zgodovina. Tudi ona je iskala ljubezni. Tudi ona si je domišljala, da je vsa ljubezen je konvencionalna laž, izum, s katerim se preganja puščoba življenja. Izpovedala sta se drug drugemu in čim bolj sta se izpovedovala, tem bolj mirnejši sta postali njeni srca. Tragični zmedenosti prvega trenutka je sledil kakor odrešitev velik duševni mir. Oba sta si domišljala, da sta se poznala že od nekada, že od rojstva. Istočasno jima je ugasil vsak spomin na prošlost. Živela sta kakor v brezčasni, večni sedanosti. »O, zakaj te nisem že poznal prej, Elevation!« je dejal on. »Zakaj ne, Anastasio?« mu je odgovorila. »Bolje je, da se nisva videla že prej.« »In izgubljeni čas?« »Izgubljen imenuješ čas, ki sva ga porabila, da sva iskala drug drugega?« »Jaz sem bil že obupal, da bi te našel...« »Ne, ker če bi bil res obupal, bi se bil končal.« »Da, res je...« »In jaz bi bila storila isto.« »Toda sedaj, Elevation, od današnjega dne...« »Ne govori mi o bodočnosti, Anastasio, naj ti zadošča sedanost...« Oba sta molčala. »Nočeva misliti na bodočnost,« je izpregovorila ona. »In tudi ne na prošlost. Oboje hočeva pozabiti. Midva sva se našla, našla sva ljubezen, to je dovolj. In zdaj Anastasio, kaj praviš o pesniku zdaj?« »Da lažje, Elevation, da lažje! Vsekako lažje drugače nego sem mislil prej. Toda lažje kljub temu. Ljubezen ni to, kar oni opevajo...« »Imaš prav, Anastasio! Zdej čutim, da se ljubezen ne da opevati.« In spet je nastalo molčanje, dolgo

molčanje, med katerim sta si drželi za roke, zrla v oči, kakor bi iskala v njih skrivnost svoje usode. Potem sta pričela drzetai. »Treseš se, Anastasio?« »In ti, Elevation?« »Da, oba se treseva.« »Pred čim?« »Pred srečo.« »Da, ta sreča je nekaj strašnega. Ne vem, ali se bom mogel ustaviati?« »Tem bolje! To pomeni, da je najina sreča močnejša od naju dveh.« Zaprla sta se v zadušilo sobo čisto navadne gostilne. Minil je ves naslednji dan in še del tretjega, ne da bi se bila pokazala; gostilničarja je nazadnje zaskrbelo, ker je zaman trkal na vrata. Vdrl je v sobo in ju je našel drugače poleg drugega, ležeča v postelji, mrzla in bela kakor sneg. Zdravnik je zatrdil, da ne gre za samomor, ampak da je oba zadela srčna kan. »Kako, obadva?« je vzkliknil gostilničar. »Oba!« je odvrnil zdravnik. »Potem je to nalezljivo!...« In gostilničar se je prijel za levo stran prsi, kjer je domneval, da je njegovo gostilničarsko srce. Izkušal je prikriti ta dogodek, da ne bi prišel njegov hotel na slab glas in zapovedal je, naj za vse slučaje razkužijo sobo. Identitete mrličev ni bilo moči ugotoviti. Nesli so ju na pokopališče skupaj, kakor so ju našli, položili ju v skupen grob in ju pokrili z zemljo. Iz te zemlje pa je poglala trava in na to travo je padal dež. Tako je nebo, ki ju je poglalo v smrt... edino, ki joka nad njunim grobom... Alisetski gostilničar pa je premišljeval ta neverjeten dogodek — realno življenje se odlikuje po svoji izmajdlivosti — in je prišel do socialno - higijenskega zaključka: »Ti medeni tedni!« je dejal. »Zakoni med ljudmi, ki imajo bolno srce, bi morali biti prepovedani...«

Mali oglasi. Use pristopbina je uparla... Naročila in vse dopise, tičote se malih oglosov, je poslat na Oglasi od delok Jutra, Ljubljana. Priloga št. 2492. Mali oglasi, ki služijo v porredovalni in sojal ne ramene občinstva, vaka beseda 50 par. - Najmanjši zvesek Dva 5-. Pristopbina za sifro Dva 3-

Kam pakam! Trst, Učena, Sedlar, pomočnika, Delovodja, Reduciran, Pletenine, Elektromonterija, Franc. konverzacija, Prodajnik, Lep čoln, Moško kolo, fotoaparati, Spretna natakariča, 10 čevljarskih pomočnikov, Prodajalke, Izurnjeno šiviljo, Vajenca, Deklice. Kolesarji!, Mamice!, Pridelki, Med, Posestvo, Posestvo, Posestvo, Posestvo, Trgovska hiša, Vnajem, Stavbni material, Kolo, Omara za knjige. Lokal, Stanovanje, Stanovanje, Soba, 2 mlajši dijakinji, Majhno sobico, Lepo sobo, Preprosto sobico, Soba in hrano, Solnčno sobo, Lepo sobo, Lepo sobo, Soba, Solidno gospodično, Zensitve, Uradnik, Amerikanez, Srebrno uro, Izgubljena. ZA KOPALNO SEZIJU. A. SINKOVEC. Sobe, Kapital, Kavko, Zivali, Lep belč, Pes doberman, Družabnika, Družabnika (co), Družabnika, Solnčno sobo, Zensitve, Uradnik, Amerikanez, Srebrno uro, Izgubljena.

BERKO BERNIK & UČAK NOVA MODNA TRGOVINA DUNAJSKA CESTA 5 NASPROTI GOSTILNE „PRI SESIČI“ OTVORJENA V SOBOTO 25. JUNIJA T. L. ODDELEK ZA MOŠKO MODO, ODDELEK ZA ŽENSKO MODO, ODDELEK ZA DEČIJE MODO, ODDELEK ZA DAME, ODDELEK ZA PRAVO. Pnevzi je dr. Josip Birsa. Izdaja za Konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarisa Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.